

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Szigetnyomda: Közlöny, Arad. —: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

XLVII. évfolyam, 213. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Kedd, 1932. szeptember 13

Utazás a viadukt körül

Írta: Dr. Nagy Sándor

Nemrégiben nagy számban kerestek fel a Mosóczy-telepi polgárok azzal, hogy vezessem őket deputációba a polgármester uré, akitől azt akarják kérni, tegye meg a legsürgősebben a lépéseket a lebontott viadukt helyreállítására céljából. Azt feleltem nekik: „kedves atyámfiai, ne csináljunk küldöttség-járást, mert arra semmi szükség sincsen. A polgármester urat ugyanis minden nap egy légióember látogatja. Ezt a kérdést tökéletesen ismeri, szíven viseli, nekem néhány nappal ezelőtt említette is, mint sürgős megoldást követelő problémát.” Ebben a derék Mosóczy-telepiiek egyelőre megnyugodtak, de én erkölcsi kötelességemnek tartom, hogy ennek az ügynek fontosságát a nyilvánosság előtt feldejtsem, mert ez nemcsak a Mosóczy-telepiet, hanem egész Arad városát érdekli, sőt megoldása országos közérdek követelménye. Megérdemli ez a kérdés a Cicero szerinti „orationis flumen“-t, vagyis a tárgynak részletes és alapos kifejtését.

Az aradi viadukt, mint minden létezőnek, van genezise, kezdete, ha nem is olyan régi, mint a világnak, mert csak mintegy 40 évvel ezelőtt építették meg, de élettartama, ami alatt, mint szervetlen anyagnak, eredeti formájában és épségében való megmaradása értendő, évszázadokra volt számítva és ezt az időt el is érte volna, ha nem sajnálták volna tőle a szükséges gondozást. De a háboru utolsó két éve óta nem törődtek vele, a gerendái megröszdésodtak, imitt-amott már ki is lyukadtak, a viaduktot a fenyegető katasztrófa elkerülése céljából, le kellett bontani. De, ha lebontották, ebből a józan ész szerint az következik, hogy ismét helyre kell állítani. Azonban a Mosóczy-telepiiek hiába várnak, kérnek, kunyorálnak, ezideig még csak ott tartanak, hogy a város és a CFR jogi vitákat folytatnak arról, hogy melyiket terheli a helyreállítás kötelessége és költsége, pedig nem ez itt a fontos, hanem az a technikai művelet, mely megépítené az új viaduktot.

Se szeri, se száma azoknak a hátrányoknak, amelyeket a viadukt pusztulása előidézett. A Mosóczy-telepen tizenhatezer ember lakik, ezeknek most egy óriási kerülőt kell csinálni, ha a városba bejönni akarnak. Ezt a kerülőt pedig rossz, az őszi esőzések és a téli havazások idején ugyszólván járhatatlan utakon kell megtenniök. A kis iskolás gyermekeknek, akiket a Béla-téri iskolába írtak be, mint amelyik a viadukt-körül lakókhoz a legközelebb esik, teljesen lehetetlen, hogy sőtétben, sárban, hidegben az iskolába menjenek és érthető, hogy a szülők elkeseredésükben fogadjakoznak, hogy a gyermekeket nem fogják az iskolába küldeni. De az emberek, gyermekek most utjuk megrövidítése céljából a viadukt melletti síneken járnak át, ami ugyan tiltva van, ám az emberi természetben rejlik annak oka, hogy ilyen tilalmakat nem szoktak respektálni. Ott pedig sincsen sorompó és igazán csoda, hogy eddig még nem történtek szerencsétlenségek. De a közbiztonsági veszedelem fennáll a legnagyobb mértékben akkor is, ha a Szél-ucca és Radnai-ut sarkán lévő síneket lépik át, mert ez rendkívül rossz uccakereszteződés és mégis elsőosztályú forgalmat bonyolít le, hiszen nemcsak városrészeket, hanem városokat összekötő országot.

A veszélyeztetett közbiztonság és kultúra mellett még egészségrontó közegészségügyi sérelem is sújtja a szegény Mosóczy-telepiet. Ugyanis azok az uccák, ahová a viadukt lebontása óta a forgalom terelve van, nincsenek sem aszfaltozva, sem kockakő-burkolattal ellátva, hanem makadámmal vagy flaszterrel,

A kormány leszavazása közben feloszlatták a német birodalmi gyűlést

A szeptemberi szükségrendeletek miatt szavaztak bizalmatlanságot Papen kormányának --- Göring elnök taktikája alkotmányellenessé tette Hindenburg dekrétumát --- A birodalmi gyűlés történelmi napja

Papen nyíltan diktaturára törekszik

Berlinből jelentik: A német politikai élet eseményei ma szenzációs fordulatot vettek, amennyiben bekövetkezett az az esemény, amelyre már napok óta számítottak, de amelyet mégsem tartottak oly közelinek, mint amilyennek most bizonyult. Azt a dekrétumot, amely a birodalmi gyűlés feloszlását rendelte el és amelyet állítólag Hindenburg már régebben aláírt, Papen birodalmi kancellár ma letette a birodalmi gyűlés elnökének asztalára és ezzel hivatalosan is befejezett tényé vált az alig néhány héttel ezelőtt megválasztott és csak egy ülést tartott birodalmi gyűlés feloszlása. A német politika mai izgalmas eseményéről egyébként alábbi részletes tudósításunk számol be:

Ma délután három órakor ült össze a német birodalmi gyűlés Göring nemzeti-szocialista elnöke alatt. Az elnöki megnyitó után a kommunisták azonnal indítványt terjesztettek elő, melyben kérték a szeptemberi szükségrendeletek visszavonását, valamint a Papen-kormány iránti bizalmatlanság megszavazását. Göring elnök bejelentette, hogy a kommunisták mindkét indítványát szavazás alá bocsátja. Ezzel tehát megkezdődött az indítványok fölötti titkos szavazás, ami hosszabb időt vett igénybe.

Egy miniszter sem vett részt a sorsdöntő birodalmi ülésen

A birodalmi gyűlés eközben szokatlanul izgatott képet mutatott. A padokat zsufolásig megtöltötték a képviselők, a karzatok szinte roskadoztak az érdeklődők súlya alatt és csupán a miniszteri padosorok maradtak üresen, mintegy beszédes bizonyítékaul annak, hogy a jelenlegi kormány nem érez semmi közösséget a mostani birodalmi gyűléssel, de magával a parlamentáris intézményével sem. A szavazás vége felé azonban mégis megjelenik a teremben Papen kancellár jellegzetes alakja, minden szem feléje irányul, minden tekintet őt követi. A képviselők már sejtik, hogy Papen megje-

lenésének csak egy célja lehet: a birodalmi gyűlés feloszlása. A kancellár hóna alatt piros aktatáska van. Papen a képviselői padosorokat elhagyva, a miniszteri ülőhelyek felé folytatja utját és itt megállapodva, szót kér.

Göring és Papen kölcsönös taktikája a szavazás ideje alatt

Göring azonban nem veszi észre, vagy nem akarja észre venni a birodalmi kancellárt és nem is felel Papen azon mondatára, melyben bejelenti, hogy beszélni akar. Közben a szavazás tovább folyik. Papen ekkor határozott léptekkel az elnöki emelvény felé indul, piros aktatáskájából papiros-ívet vesz elő és azt leteszi Göring asztalára, majd pedig visszamegy a miniszteri padosorok felé. Ekkor fejeződik be a szavazás. Göring elnök felemeli az ívet és a birodalmi gyűlés feszült figyelmé közepe

felolvassa a dekrétumot, amellyel Hindenburg birodalmi elnök elrendeli a birodalmi gyűlés feloszlását. A dekrétumot Hindenburgon kívül Papen kancellár és Gayl birodalmi belügyminiszter írták alá. A feloszlásról szóló elnöki kézirat többek között a következőket tartalmazza:

amelyek nem pormentesek, úgy hogy, ha az ember oda kimegy, valóságos porfelhőbe kerül és a házak ablakait sem nyithatják ki szellőztetés céljából a betóduló, felkavart, egészségtelen portömeg miatt. Hát locsoljanak — mondhatná valaki: De hogyan? Hiszen ott nincs sem csatornázás, sem vízvezeték: a városi nagy diszlocsolót sem lehet a rossz utakon át oda kivenni, a lovas kocsikkal való vízfordást és locsolást pedig senki sem győzné.

Városunk, mint erkölcsi testület, is károsodik a huza-vona által. Autobuszaink ugyanis sokkal nagyobb utat kénytelenek megtenni ugyanazon viteldij mellett, de a rossz utak miatt hamar megromlanak, a rossz burkólat miatt rugójuk, tengelyük eltörik, ami az utasokra életveszedelemmel is jár. Nézzé csak meg bárki, milyen hullámos a kövezet ott, ahol az autobuszok a vágányokon átmennek és akkor majd fogalmat nyer, mily káros és veszedelmes azon a helyen az autobusz-közlekedés.

Ime kialakult bennünk az a meggyőződés, hogy a bajon sürgősen segíteni kell. De ki segítsen, ki fizesse meg azt a másfél milliót, melybe egy vasbeton-hid felépítése kerülne? A vasut el akarja háritani a jogi kötelezettséget,

bár a város ezt a közokiratokból megállapította, a városnak pedig nincsen pénze. Ebből tehát az következik, hogy a kérdés megoldását ad graecas Calendas elodázzák? Ez lehetetlen, a pénznek meg kell lennie, a viaduktot fel kell építeni. Ha a vasut nem akar az építkezéshez fogni, a városnak kell megcsinálni és majd azután dől el közöttük a jogi vita, mely semmiesetre sem oly sürgető, mint a hid felépítése. Azt tudjuk, hogy az interimár-bizottságnak nincs sem hatásköre, sem joga ahhoz, hogy költségvetésen kívüli másfél milliós kiadásba menjen bele, de az összehívandó rendes tanácsnak legelső feladata lesz ennek a kérdésnek a megoldása. A Mosóczy-telepieknek valósággal szerzett joguk van ehhez a hidhoz, melynek lételéhez annyi közérdek is sorakozik. Ez a városrész ugyanis el van hanyagolva: nincs vízvezeték, nincs csatornázás, nincs sok helyütt utburkolása, világitása is hiányos, adjunk legalább ahhoz módot neki, hogy rossz utjuk rövid legyen, mikor bejönnek a városba vásárolni vagy adót fizetni. Mert ha azt ki nem fizetik, nincs a világon olyan hosszú kerülő vagy járhatatlan ut, mely az adóvégrehajtó megtisztelő látogatását elhárítani képes volna.

— Az alkotmány 25-ik cikkelye értelmében elrendelem a birodalmi gyűlés feloszlását, mert az a közvetlen veszedelem forog fenn, hogy a birodalmi gyűlés megsemmisítj a szeptember negyedikén kelt rendelkezéseket.

A dekrétumot a birodalmi gyűlés tagjai általános konsternációval fogadták és már a felolvasás befejezése előtt izgatottan kezdtek tárgyalni az eseményeket. A feloszlásról szóló kézirat felolvasása után Göring kijelentette, hogy a szavazatok összeszámolása megtörtént és ismertetni fogja a szavazás eredményét.

Eszerint a birodalmi gyűlés 513 szavazattal 32 ellenében magáévá tette a kommuniszták indítványát, vagyis leszavazta a szeptemberi szükségrendeleteket és bizalmatlanságot szavazott a Papen-kormányra. Göring kifejtette, hogy Papen a szavazás megtörténte után nyújtotta be a feloszlásról szóló dekrétumot, amely így alkotmányellenes és amelyet a már leszavazott kormány tagjai irtak alá. Göring beszéde közben Papent becsmérlő viharos közbeszólások hangzanak el és az elnök csak nehezen tudja helyreállítani a rendet, majd pedig azt javasolta, hogy tekintsek semmisnek a feloszlásról szóló kéziratot és kérjék Hindenburgtól annak visszavonását. Egyben napirendi indítványt is tesz, amelyben azt javasolja, hogy a birodalmi gyűlés holnap, vagyis 13-án délelőtt üljön legközelebb össze.

A vita során megegyeztek abban, hogy pártközi értekezletet tartanak, amelyen az összes pártok vezetői résztvesznek. Göring ekkor az értekezlet megtartása végett egy félórára felfüggesztette az ülést.

Budapesti francia diplomaták autója összeütközött egy villamossal

Az összeütközés következtében a villamoskocsi kiugrott a sínek-ről — Az autó női utasai szenvedtek sérüléseket — Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter, aki legutóbb Bucarestben tárgyalt, az autó utasai között

Debrecenből jelentik: Futótüzként terjedt el vasárnap délután a hír Debrecenben, hogy budapesti francia diplomaták autóját szerencsétlenség érte a Hortobágyi-úton. A szerencsétlenség könnyebben sérült áldozata De Vienne francia követ leánya és Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter felesége.

Vasárnap délelőtt több diplomata vendég látogatta meg Debrecenben, akik három autóban érkeztek a városba. A társaság tagjai De Vienne francia követ és leánya, Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter, akit Bucarestben is jól ismernek a román-magyar gazdasági tárgyalásokkal kapcsolatban, amelyeken Magyarországot képviselte, valamint felesége, De Seneville őrnagy, az új katonai attasé és neje, Herenschmidt francia kereskedelmi attasé és Argiropulosz görög követségi titkár voltak, a kik megérkezésük után az Aranybika-szállóban szálltak meg. A társaság a délután folyamán gyalogsátra indult, majd a város megtekintése után Nickl indítványára autókba ültek, azzal a szándékkal, hogy ha már Debrecenben vannak, kirándulnak a Hortobágyra is. Az első kocsiiban, amelyet De Seneville őrnagy vezetett, De Vienne követ leánya és Nickl Alfrédné ültek. A másik két kocsiiban a társaság többi tagjai foglaltak helyet.

Az autók a forgalmas belvárosból simán jutottak ki és a szerencsétlenség a Böszörményi-ut és a Hortobágyi-ut sarkán következett be. Amikor ugyanis a nagy sebességgel haladó gépkocsi a sarok elé ért, abban a pillanatban haladt ott keresztül egy 10-es jelzésű villamos-szerelvény.

A katasztrófa már elkerülhetetlen volt. Az autót vezető őrnagy már nem tudta a kocsit lefékezni, amely a következő másodpercben belerohant a villamosba.

Erős robaj és üvegcsörömpölés zaja verte fel a környék csendjét, amelyet követőleg hatalmas pánik tört ki. Az összeütközés következtében ugyanis a villamos-kocsi kiugrott a sínek-ből és keresztbe fordult az uttesten. Az utasok, akiknek nagyrésze kisebb-nagyobb sérü-

A birodalmi Kormányhoz közelálló körökből nyert információink szerint a kormány minden eszközt fel fog használni annak érdekében, hogy a feloszlott birodalmi gyűlés ne üljön újból össze. A tervezett pártelnöki értekezletet ekként nem lehetett megtartani, mert a szociáldemokraták nem akartak azon résztvenni. A politikai helyzet így tehát egészen nyílt. Az esti órákban érkezett jelentések szerint Göring elnök a birodalmi gyűlés keddi ülését lemondta, így tehát a feloszlott parlament holnap nem ülhet össze.

Megfelebbezik a feloszlási végzést

Göring az újságírók előtt nyilatkozott arról, hogy a birodalmi gyűlés azzal a tervvel foglalkozik, hogy haladék nélkül a birodalmi törvényszékhez terjeszti fel a feloszlott rendelet érvényességének ügyét döntés végett, mert a parlamentet addig nem hívhatják össze. Papen kancellár levelet intézett Göringhez, melyben megállapítja, hogy kétszer is alkotmányellenesen cselekedett: először akkor, amikor a kancellárnak nem adta meg a szót, másodsor, amikor a feloszlás ellenére szavazást rendelt el. A kormányra elkölt szándéka, hogy abban az esetben, ha mégis összehívják a birodalmi gyűlést, bármilyen módon lehetetlenné teszi azt. Csupán azok számára engedi meg a belépést, akik ellenőrző szerepet visznek, vagy a külügyi bizottsághoz tartoznak.

Negyvenöt kilogramm dinamitot loptak el egy dinamitraktárból

A rendőrség büntény végrehajtásától tart

Csernovitzból jelentik: Nagyarányu dinamitlopás ügyében folytatnak rendkívül érdekes nyomozást a campulungi-i bűnügyi hatóságok. Ma délelőtt jelentették a rendőrségnek, hogy a Campulung város közelében fekvő Capul-Satului községben az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak Adelsberg-Serecea mérnök dinamitraktárába, ahonnan 45 kilogramm robbanóanyagot vittek el. A betörők minden valószínűség szerint kihasználták az éjjeli őr távolmaradását, aki éppen ezen az éjszakán betegsége folytán nem teljesíthetett szolgálatot. A hatóságok érthetően nagy apparátussal keresik a dinamit-tolvajokat, mivel hasonló mennyiségű robbanószer olyan emberek kezében, akik esetleg büntényt akarnak azzal elkövetni, borzalmas eszköz lenne. A jelen pillanatig a rendőrségnek még nem sikerült a tolvajok nyomára akadni.

Neagota Gyulát helyettes pénzügyigazgató-nak delegálta a miniszter

A napokban leérkezik a végleges kinevezésre vonatkozó rendelet.

A pénzügyminiszter szombaton Aradra érkezett rendeletében Radulescu szabádmisztort szolgálati érdekből Bucarestbe helyezte át. Ma újabb rendelet érkezett a pénzügyminiszteriumtól, amely az elhelyezett szabádmisztort helyére Neagota Gyula aradi pénzügyigazgatósági főellenőrt delegálja a helyettes pénzügyigazgatói teendők ellátására.

A delegáció osztatlan megaláztatást keltett nemcsak a pénzügyigazgatóság tisztviselői, hanem Aradváros közönsége körében is, mert Neagota Gyula megértő és mindenkiel szemben udvarias magatartásával megszerezte magának mindazok nagybecsülését, kiknek bármilyen természetű hivatalos ügyben vele dolguk volt. A delegációt elrendelő leirattal kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy megtörténtek a lépések már abban az irányban, hogy a miniszter helyettes pénzügyigazgató-nak nevezze ki Neagota Gyulát végleges minőségben, mert aradi szolgálata alatt tanúbizonyosságát adta rátermettségének, amely elengedhetetlen feltétel annak a pozíciónak betöltéséhez, amely különösen a mai viszonyok mellett rendkívül felelősségteljes.

Neagota Gyula a holnapi nap folyamán már el is foglalja hivatalát és értesülésünk szerint a közeli napokban már le is érkezik Aradra végleges kinevezése.

Aradi származású mérnök küzdelmes harca Budapesten találmányáért, az »aeromobil«-ért

Asbóth Oszkár mérnök feljelentést tett eddigi finanszírozói ellen

Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt megjelent Polányi főügyész helyettes előtt az aradi származású Asbóth Oszkár mérnök, aki legutóbb a Justice for Hungary katasztrófájával kapcsolatosan szerepelt és feljelentést tett báró Szunyogh Pál földbirtokos, Csarada Gusztáv cseh-szlovákiai földbirtokos, valamint von Einem William nyugalmazott osztrák tábornok és felesége ellen, sikkasztás és okirathamítás büntette, továbbá üzleti és üzemi titok megsértése miatt.

Asbóth Oszkár a háború befejezése után, egészen újfajta repülőgép- és autotípusok megszerkesztésével kísérletezett. Mivel azonban nem volt elegendő pénze, ez év elején társult báró Szunyogh földbirtokossal. A hosszas kísérletezések azonban a földbirtokos pénzszerkevényét is kimerítették és ekkor új pénzes-

társakul belevonták a vállalkozásba Csarada Gusztáv cseh-szlovákiai földbirtokost, valamint von Einem William nyugalmazott osztrák tábornokot és feleségét. Csarada nemrég magára vállalta, hogy a külföldi értékesítés céljából, a találmányok szabadalmi leírását franciára fordíttatja. Csarada minden ezzel kapcsolatos okmányt ekkor magához vett. A munka eközben az egyik budapesti autógyárban szerényen folyt, ahol nagyban dolgoztak az első aeromobil, vagyis légszaváros autók elkészítésén. Julius közepéig minden rendben ment, ekkor azonban az összes résztvevők kijelentették, hogy nincs több pénzük és az ügy tovább nem érdekli őket. Asbóth ezután hiába kérte vissza volt üzlettársaitól a modelleket és leírásokat, ezek nem voltak hajlandók ezt visszaszolgáltatni, úgy, hogy végül is kénytelen volt ellenük a feljelentést megtenni.

A magyarság akarata

Brandsch Rudolf kisebbségi alminiszter levelet írt Bethlen György grófnak, az Országos Magyar Párt elnökének, amelyben azokat a nyilatkozatokat helyteleníti, melyek legutóbb is állását éppen kisebbségi részből bírálták. Erre a levélre azonnal választ adott Bethlen gróf, melynek egyes elvi jellegű részeit az alábbiakban idézzük:

Mélyen tisztelt Miniszter Ur! Sajnálatomra kénytelen vagyok megállapítani, hogy nem értek egyet az ugynevezett kisebbségi alminiszteri állás szükségességére és működésének eredményeire vonatkozó megállapításaival. A kisebbségek helyzetének javítását nem észleltem, a helyzet tehát nem jobb, mint volt, mielőtt a szóbanforgó állás rendszeresített. Így a józan logika önként felveti a kérdést, hogy ilyen körülmények között a kisebbségi kérdésre nézve vajon egyenesen nem ártalmas-e az, hogy bármely kisebbség részéről is támogatás nyújtassék a jelenlegi állapotnak tovább fentartásához? Amely csupán arra alkalmas, hogy azt a látszatot keltse egy beföldön, mint külföldön, mintha a kisebbségi kérdés a román államban olyan helyes mederbe terelődött volna, amely lehetővé teszi azt, hogy a kisebbségek köréből való politikus elvállalhatónak és viselhetőnek ítélje eme politikai, nem hivatalnoki állást.

Meggyőződésem szerint eme állást kisebbségi politikus csak akkor fogadhatja el, ha kisebbségi kérdés tekintetében a légkör, az általános kormányzati politika és ennek folytán az egész kérdésnek megoldási processzusa legalább bizonyos relatív haladást mutat fel. Egyedül ez teszi erkölcsileg lehetővé, hogy kisebbségi politikus úgy saját kisebbségével szemben, annak hasznára vállalhassa azt, valamint, hogy ne okozzon esetleg eme tiszttség elvállalásával a többi kisebbségnek hátrányt. Ezidőszent és mindaddig, míg a körülmények nem fognak a kisebbségek javára jelentékeny eltolódást felmutatni, helyesebbnek tartom, hogyha már a kormány a kisebbségek felett való gondoskodását külön szerv útján kívánja gyakorolni, hogy ez nem politikai, hanem pusztán hivatalnoki jelleggel bírjon, hogy ne befolyásoltassák a pártpolitikától.

Hogy valaki tényleg a kisebbségek politikai képviselője lehessen a kormányban, ehhez az kellene, hogy azoknak delegáltja vagy legalább is bizalmuk letéteményese legyen. Ennél fogva tehát úgy érzem, hogy a magyar kisebbség teljes joggal és illetékességgel szólhat hozzá egy bár nem magyar, de más romániai kisebbséghez tartozó politikus tényéhez. Méltán kifogásolhatom, hogy a legszámosabb, a magyar kisebbség véleményét e kérdésben már ismételtelen — sem az állás statuálására, sem annak betöltésére nézve — soha egyetlen egy illetékes tényező sem tartotta szükségesnek megismerni.

Távol áll tőlem személyes vonatkozásokat keresni, de a Miniszter Ur a politikai szereplésével nem szerezte meg a magyarság bizalmát. Mindezek ellenére az általános kisebbségi kérdés előbbre vitelének célját és elsősorban a magyarság sorsának javítását tartva kötelességszerűen szem előtt, készségemet jelentem ki arra nézve, hogy a Miniszter Ur által a kisebbségi kérdés megoldása céljából egybehívni tervezett értekezleten résztvegyek. Kérve, hogy jelen levelemt méltóztassék úgy tekinteni, hogy az egyuttal a vezetésem alatt álló Magyar Párt véleményét is tartalmazza, maradtam kiváló tisztelettel

Dr. gróf Bethlen György s. k.,
a Magyar Párt elnöke.

Lezuhant

a lengyelek repülő nemzeti hőse

Varsóból jelentik: A bravuros lengyel repülő, Zvirko, az európai körrepülés világbajnoka tegnap délelőtt Teschen környékén, közel a csehszlovák határhoz, mechanikusával, Sigura mérnökkel együtt lezuhant és szörnyethalt.

Letartóztatták Anna May Wongot, aki Stájerországban elgázolt egy biciklistát — A 12 hengeres Cadillac véres sárhányói — Egy filmzeneszerző volt a filmsztár kíséretében A filmsztár megpróbálta letagadni a karambott

Bécsből jelentik: A stájerországi Langenhahn csendőrállomása telefonon figyelmeztette az országutakon lévő csendőrörszemeket, hogy egy 12 hengeres Cadillac-kocsi, amelyet kínainak, vagy japánnak látszó hölgy kormányoz,

a Bécsújhely felé vezető országuton elütött egy kerékpárost, aki súlyosan megsebesült és az autó tovább száguldott, tehát fel kell tartóztatni. Bécsújhely előtt meg is állították a kocsit, amelyen hárman ültek. A kormánykerék mellett Anny May Wong kínai filmsztár, ő vezette a kocsit

és mellette Frimml Róbert filmzeneszerző, akik

Modern esillárt tervez készít: Pintér & Co. tükörgyár. Gyári árak!

Hamburgból jöttek. A hátsó ülésen foglalt helyet a sofőr. Nem volt könnyű a társaságot kihallgatni, mert Anny May Wong csak angolul beszél. Frimml cseh létére alig törí a német nyelvet, tehát a sofőr szolgált tolmácsként. A kínai filmdiva és a filmkomponista, de a sofőr is, azzal védekezik, hogy

egyikük sem vette észre a szerencsétlenséget.

ami alig hihető, mert az autó hűtője be van horpadva és sárhányóján vérfoltok vannak. Anny May Wong és Frimml Róbert Amerikából jöttek. Hamburgban szállottak partra és ott autóra ültek, hogy végig Németországon és Ausztrián eljussanak Prágába, ahol a zeneszerző meg akarja látogatni rokonait. Mindannyiuknak utleveleit elvették, az autót lefoglalták és

rendőri felügyelet alatt tartják a súlyos balesetet okozó autósokat, míg az eset nem tisztázódik.

Végleg eltűnt a „Flying Family“

Grönland magasságában látták utoljára a repülő családot — Rasmussen sarkkutató segélyével keresik az eltűnt repülőgépet

A tenger áramlása sodorja a kalandos repülőket

Kopenhágából jelentik: A „Flying Family“ repülőgépet, a Hutchinson család együtt elveszettnek tartják. A repülő gép rádió jelezte vasárnap délután, hogy kénytelen a tengerre leszállani, megjelölte a helyet és sürgős segítséget kért. A „Lord Talbot“ angol motoros gőzös nyomban elindult, hogy felkeresse a veszedelemben lévő repülőgépet Grönland magasságában, vasárnap este azután Angmagsalik grönlandi Marconi-álo-

más közvetítésével jelentette, hogy esti 19 óra 22 perckor

a jelzett helyre ért, de már nem találta meg a repülőgépet

s most délnyugati irányban keresi, amerre a tenger áramlása hajthatta. Kopenhágából rádió felhívták Rasmussen dán sarkkutatót, aki a Lindenfjord tájékán tartózkodik s tanácsot kért tőle, hogy merre keressék az eltűnt repülőgépet.

Statárium vár a rendőrré lövöldöző budapesti kommunistára

Két katona súlyosan terhelő vallomása --- Ki volt tiltva Budapest területéről a rendőr merénylője

Eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban Német XX. János, az áldozat

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányságon erélyesen folytatják a kihallgatásokat a szombat esti kommunista tüntetés ügyében. Tarsoly Sándor 22 éves kömüvessegédet, akit azzal gyanúsítanak, hogy revolverrel a rendőrök közé lőtt, átszállították a bünygyi osztályhoz és ügyében itt folytatják le a vizsgálatot, mivel esete statáriális eljárás alá tartozik. A kömüvessegéd bűnössége mellett vall az a két katona, kik a tüntetés idejében a helyszínel közelében tartózkodtak. Ezek határozottan állítják, hogy Tarsoly, miután a rendőr felé lőtt, futásnak eredt, eközben csatlakozott hozzá egy fiatalember, akinek a kömüvessegéd átadta revolverét.

Ezzel a rendkívül terhelő vallomással szemben a gyanúsított azt állítja, hogy nála nem volt lőfegyver és csupán azért futott el, mert nem akart rendőrkézre kerülni. Később azután azt vallotta, hogy azért menekült a tüntetés helyszínéről, mert ki van tiltva Budapest területéről. A rendőrségen utána néztek ennek a kitiltásnak és megállapították, hogy Tarsolyt valóban kitiltották, mivel a tavasszal röpcédulákat osztogatott az építőmunkások között és ebben kommunista jelszavak kíséretében arra szólították fel a munkásokat, hogy lépjenek ki

a szakszervezetekből. A kömüvessegéd további sorsa felett Szrubian rendőrtanácsos dönt, aki még egyszer ki fogja hallgatni. A rendőri vizsgálat egyébként megállapította, hogy Német XX. János közrendőr jogosan használta fegyverét. Áldozatát ezideig még nem lehetett kihallgatni, mivel eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban.

CORSO-MOZGO mai műsora! Cimarron!

Németül beszélő, hatalmas film 42.000 szereplővel. Főszerepben: RICHARD DIX, a VÖRÖS ALKONY c. film főszereplője.

Előtte az első román, Bucurestiben készült híradó.

MA d. u. 3 órakor: COHEN és KELLY AFRIKÁBAN! A két kiváló komikus humoros filmje Afrika rengetegeiben! — JEGY LEI 8.

JÖN: A szezon első, nagy, ragyogó zenés katonai vígjátéka! LEÁNYKÉRÉS A HADGYAKORLATON! GRETLE THEIMER, Paul Heidemann, stb.

Olcsóbbítási akciót indít az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége

Uj vezetőségi választást és új tagdíj-szabályzatot készít elő a jelenlegi vezetőség -- Leszállítják a Szövetség tagdíjait

Az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége vasárnap délelőtt tizenegy órai kezdettel *Albu Cornel* dr. elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a háztulajdonosok aktuális problémái vitatták meg és egyben megválasztották azt a bizottságot is, mely az új alapszabályokat ki fogja dolgozni, valamint az új vezetőség jelölő listáját is összeállítja. A gyűlés jegyzőjeül *Demian Aurel* dr.-t választották meg, a megnyitó beszédet pedig dr. *Albu Cornel* tartotta, aki élénk és markáns szavakban vázolta azt a helyzetet, amelyben ma a városi ingatlanulajdonosok tengődnek. Rávilágított arra, hogy az utóbbi időben a házak jövedelméből még az adóköltéseket sem lehetett fedezni és kifejtette, hogy a helyzet rosszabbodásához tekintélyes részben hozzájárult az is, hogy a falusi ingatlan mindjárt előnyben részesítették a városival szemben. Beszéd a lakbértörvények hibáiról és megemlítette, hogy a Szövetség legutóbbi rendkívüli közgyűlésének határozata értelmében eljuttatták az illetékes tényezőkhöz azt a memorandumot, amelyben az aradi háztulajdonosok azt kérik, hogy a házaikra felvett kölcsönöket husz év alatt fizethessék ki. Még pedig úgy, hogy az első öt évben a kamat 2, a második öt évben 3, a harmadikban 4. míg a negyedik öt évben 5 százalék legyen. Beszédében hangsúlyozta, hogy a túlzott fiskalizáció sokban hozzájárult a háztulajdonosok helyzetének súlyosításához. Végül is oda konkludált, hogy a jelenlegi helyzetből csak akkor juthatnak ki, ha a háztulajdonosok tömörülnek és egységesen terjesztik kívánásaikat az illetékes fórumok elé. A szindikátus vezetősége éppen ezért elhatározta, hogy az alapszabályok módosítása során a tagsági díjakat lényegesen leszállítja és ezzel is megkönnyíti a szindikátusba való belépést. A Háztulajdonosok Szövetségének ügyésze ingyen szolgál jogi tanácsal a Szövetség tagjainak, úgy, hogy a tagoknak sokkal több hasznuk van a Szövetségbe való belépésből, mint amennyi tagsági díjat fizetnek. Elmondotta, hogy a városi árvíz-pótadóval kapcsolatban a háztulajdonosoknak egy küldöttsége járt *Botioc Elek* dr. interimár-bizottsági elnöknel, aki ígéretet is tett arra, hogy módját fogják ejteni annak, hogy ezt az adót a globális adók alapján leszállítsák és az adó összegét részletekben lehessen kifizetni. *Memorandumot terjesztett be a Szövetség a vízdíjak, az uccasprézi és kéményprézi díjak leszállítása érdekében és mozgalmat fog indítani annak érdekében is, hogy a többi közüzemi díjakat, így a gáz díjat is leszállítsák. Végül az elnök azt kérte, hogy küldjön ki a közgyűlés egy kandidáló-bizottságot, amely a küszöbön álló rendes közgyűlésnek ajánlatot tesz a vezetőség megválasztására és az új alapszabálytervezetet is kidolgozza.*

Albu Cornel dr. szavait *Steinitzer Pál* dr. magyar nyelven ismertette, majd pedig *Olariu*

„Al Capone budapesti képviselője” — zsarol

Fenyegető levél egy nagyvállalathoz.

Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes zsarolási ügyben vezette be a nyomozást a budapesti főkapitányság. Az egyik budapesti nagyvállalat vezetője ugyanis a mai nap folyamán „Al Capone budapesti képviselője” cégjelzésű levelet kapott, amelyben felhívják a nagyvállalat vezetőjét, hogy a cég egyik főtisztviselőjét haladéktalanul bocsássa el, mert ellenkező esetben elteszik láb alól. Hangsúlyozza az ismeretlen levélíró, hogy ez Al Capone egyenes kívánása. A főkapitányság most erőlyesen keresi a zsarolót, bár egész bizonyos, hogy Al Capone-nak aligha van valami köze budapesti kollégájának zsarolási manőverjéhez.

Iustin beszélt a szervezkedés szükségességéről és hasonló értelemben szólalt fel *Szűcs F. Vilmos* is. *Kornis Márton* azt javasolta, hogy már a jelenlévők vállalkozzanak arra, hogy ismerőseik, szomszédaik között propagandát csináljanak a tömörülés mellett és egyben az új tagokkal aláírassák a belépési nyilatkozatokat. A közgyűlés végül is úgy döntött, hogy amíg az új alapszabályok a tagdíjakat meg nem határozzák, addig a propagandát nem kezdhetik meg. Az elnökség egyben közölte a közgyűléssel a tagdíj-leszállítási tervezetét, mely szerint egy földszintes magánház után 50, földszintes bérlház után száz, egy emeletes bérlház után 150, kétemeletes után 200, míg három emeletes ház után 300 lej évi tagdíjat kellene fizetni. *Stern Gyula* vezérigazgató annak a nézetének adott kifejezést, hogy még ezek a díjak is magasak és a legalacsonyabb tagsági díj 25 lej legyen. Ezt az indítványt az alapszabályok kidolgozásánál figyelembe fogják venni. Végül még *Steinitzer Pál* dr. bejelentette, hogy a Szövetség memorandumot küldött a pénzügyminiszterhez, amelyben rávilágított arra, hogy a lakbéréket 25—30 százalékkal leszállították, ellenben a háztulajdonosok adóját még mindig nem csökkentették. A közgyűlés a következő kandidáló bizottságot küldte ki: *Chera János, Demian Aurel* dr., *Olariu Iustin* és *Frick* építész. Ez a bizottság dolgozza majd ki az alapszabálytervezetet, amelyet a rendes közgyűlésnek kell majd jóváhagynia. Ugyanezen a közgyűlésen kerül sor az új vezetőség megválasztására.

Otezer hívő vett részt a máriaradnai bucsu befejező ünnepségén

Öt különvonat vitte a bucsusok tömegét Aradról — Monay Ferenc dr. is részt vett a bucsun — A szegediek küldöttsége az ünnepségen

Lélekemelő ünnepségek színhelye volt vasárnap Arad megye népszerű bucsujárárhelye: Máriaradna. Impozáns keretek között, közel ötezer zarándok jelenlétében folyt le a minden esztendőben szokásos Mária-ünnepségek befejező része. Aradról vasárnap reggel négy különvonat szállította a hegyaljai motorállomásra a zarándokok tömegét.

Az első különvonat pontosan reggel hat órakor indult el a motorállomásra, zsufozásig telve zarándokokkal. Ezen a vonaton utazott a zarándoklat vezetője: dr. *Lakatos Ottó* plébános, valamint az előző napon Rómából Aradra érkezett dr. *Monay Ferenc*, a Minorita-rend generális asszisztense, akinek részvétele a zarándoklat külön eseményét képezte. Mind a négy különvonaton egy-egy énekkart is helyeztek el, így a „Jézus Szíve” gyermekek, a Mosóczy-telepi templomi énekkar, a ségai templomi énekkar, végül a Szent Imre-kongregáció énekkara vettek részt a bucsun.

Egynegyed órai időközökben indultak egymás után a vonatok Radna felé. Az első villamos utasai a radnai állomáson bevárták a második különvonaton érkező zarándokokat és együttesen körmenet formájában mentek fel a kegytemplomba, ahol dr. *Monay Ferenc* ünnepes misét celebrált részükre fél 9 órai kezdettel. A mise alatt a Mosóczy-telepi énekkar zsolozsmái emelték az áhitatot. A két utolsó zarándok-vonat utasai ugyancsak együtt jöttek fel a kegytemplomba *Iványi Kázmér* hitoktató és *Csetecán Péter* theologus vezetésével. Dr. *Lakatos Ottó* tartott szentmisét részükre 9 órai kezdettel, majd a szentmise és áldozás után a szabadban telepedtek le.

Délután fél öt óráig az aradi zarándokok

Uradalmi I. rendű tejfel, vaj és tejtermékek
WEISZ tejcsarnok- és pékárú-üzlet,
P. Avram Iancu (volt Szabadság-tér 13)

Különös módon lett öngyilkos egy moziigazgató

A tó partján revolverrel föbelötte magát úgy, hogy teste a vízbe zuhant

Bucurestiből jelentik: Feltűnést keltő öngyilkosság történt Bucurestiben, melynek áldozata *Moldovan* I. volt moziigazgató. *Moldovan* nyolc nappal ezelőtt levelet írt barátaihoz, amelyben rendezetlen ügyeinek elintézésére kérte meg őket. A volt moziigazgató ezután eltiint. Három nappal ezelőtt újra feltűnt Bucuresti uccáin és barátai ekkor azt hitték, hogy *Moldovan* megrévalta őket. Ma délelőtt azután jelentették a hatóságoknak, hogy a Tei-tóból egy idősebb férfi holttestét fogták ki. Csakhamar megállapítást nyert, hogy a holttest *Moldovan* volt moziigazgatóval azonos. A szerencsétlen ember jobb kezében egy revolvert tartott és így valószínűnek tartják, hogy mielőtt a vízbe vetette volna magát, revolverrel követte el öngyilkosságát. Végzetes tettének oka nagy nyomora volt.

Ugyancsak ma délelőtt egy másik öngyilkosság is történt Bucurestiben. *Manole Saimovici* magántisztviselő, mert elbocsájtották állásából, beretvával felvágta a nyakát és mire kórházba szállították, meghalt. A 29 éves fiatal ember a *Badulescu*-féle konfekció-üzletben volt alkalmazásban, mint könyvelő. A súlyos gazdasági viszonyok miatt főnöke már június elsején el akarta bocsájtani, ekkor azonban visszatartotta azzal, hogy esetleg időközben megváltoznak a viszonyok. Végül is most szeptember elsején elküldték. A magántisztviselő, akinek állása elvesztése minden kereseti forrásának a megszűnését jelentette, eikeseredésében dobta el magától az életet.

tetszésük szerint használhatták fel idejüket: majd a közelmúltban felszentelt Szent Erzsébet- és Szent Antal-szobroknál gyülekeztek, ahol *Trefan Timot*, a radnai kolostor házfőnöke mondott hatásos beszédet, a két szociális szent életét állítva példaképpül hallgatói elé. A hívek ezután a kegytemplomba mentek bucsu-ajtatosságra, közben dr. *Lakatos Ottó* megszentelte a vásárolt emléktárgyakat. A bucsu-ima elvégzése után négyes sorokban, zsolozsmákat, szent énekeket énekelve, körmenetszerűen mentek le az állomásra, ahol az első különvonat utasai hamarosan elhelyezkedtek kocsijaikban. Pontosán 6 órakor indult el az első villamos a radnai állomásra s hét órakor befutott Aradra. Egynegyedórás időközökben érkeztek be a többi vonatok is, úgy hogy 9 óra után 15 perccel már az utolsó villamos is megérkezett az aradi motorállomásra. A hívek nagy része bevárt, amíg az utolsó vonat is befutott, hogy körmenetben, égő gyertyákkal, zsolozsmákat énekelve vonulhassanak végig a főutvonalon a Minorita-templomig, ahol dr. *Lakatos Ottó* áldást osztott a zarándokoknak.

Csermői tudósítónk a vasárnapi radnai bucsuünnepségekkel kapcsolatban arról tesz jelentést, hogy Csermőről is nagy csapat zarándok jelent meg a bucsun. A csermőiek bucsujárára azonban szomorú fináléval zárult. M a c s k á s i Antal kovácsmester, amidőn hazafelé tartott az ünnepségekről, az uton hirtelen rosszul lett és mire Csermőre beértek, a kovácsmester már holt volt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen ember husmérgezést kapott. A nagy melegben ugyanis a hazuról hozott husételle megromlott és a kovácsmester a hus elfogyasztása után 12 órával husmérgezésben meghalt.

Elnéptelenedés veszélye fenyegeti a Mosóczy-telepet a szétszedett vasuti viadukt miatt

A nagy kerülő miatt nem járatják gyermekeiket az iskolába a telepen lakó szülők — Életveszélyes akadályverseny a vasuti síneken keresztül — Miért nem veszi gondjaiba senki a viaduktot?

A városnak kell segítenie a telep polgárságán

Néhány nap mulva kezdetét veszi az iskolai tanítás. Súlyos anyagi gondokat jelent ez a szülőknek, akiknek ma jelentős áldozatot kell hozniuk, minden nélkülözhető luxusról le kell mondaniuk, csak azért, hogy gyermeküket taníttathassák. De az anyagi gondok mellett Arad egyik városrészében, amely ma a legmostoháiban kezelt külvárosunk, egyéb gondok is aggasztják az érdekelt szülőket. A Mosóczy-telep lakosai nem tudják, *hogyan küldjék gyermekeiket iskolába, mert elszigetelve élnek a várostól*, mert a lezárt viadukt elszorította az egészséges vérkeringést Arad és egyik legvirágzóbb városrésze között.

Előzményeket nem kell ismertetni, mindenki jól ismeri a vasuti viadukt kérdését, amely ma már akut problémává vált és amely a hivatalos fórumok lassúsága miatt hónapok hossza során át minden sürgetés dacára sem nyert megoldást. A viaduktot szétszedték és most tilalomfaként áll a Belváros és a Mosóczy-telep között, teljesen elzárva a forgalomtól ezt a valamikor virágzó városrészt. Ma, ha valaki a Mosóczy-telepre akar jutni, kerülőutakon, eldugott mellékútcákon keresztül kell mennie. A Radnai-uton, a Szél-uccán, a Szöllő-uccán és az Erdélyi-uton át kell menniük, körülbelül másfél kilométeres uton azoknak, akiket fontos, elmaradhatatlan ügyük a Mosóczy-telepre vagy onnan a városba szólít. Amellett vasuti síneken is kell áthaladniuk, ami nem mondható veszélytelen vállalkozásnak. Ezek után természetes tehát, hogy csak az keresi fel a Mosóczy-telepet, aki nem kerülheti el és kénytelen nekvágni ennek a kevésbé kellemes és kényelmes utnak.

Az iskolától elzárt gyermekek

A Mosóczy-telep lakossága előtt most egyelőre megoldás nélküli probléma, hogyan küldjék a szülők gyermekeiket iskolába. Az ottlakó gyermekek az Erzsébet-uccai, Béla-teri és más, a városban működő elemi iskolákba, valamint az ugyancsak a város szívében levő középiskolákba járnak. Hogyan képzelik el az érdekelt hatóságok a Mosóczy-telepi gyermekek iskolabjárását? *Tél idején, hajnali sötétségben kellene utnak indítani a gyermekeket a másfélkilométeres kerülőn át, hogy — a viadukt másik oldalához jussanak.* Legtöbbjének még akkor jelentékeny távolságot kell gyalogolni a iskoláig. Erre viszont egyetlen szülő sem hajlandó, mert nem teszi ki gyermekét megbetegedésnek.

Komoly mozgalom indult meg a Mosóczy-telepi szülők körében arra nézve, hogy ha sürgősen nem teszik lehetővé a viadukton való átjárást, úgy nem engedik gyermekeiket iskolába.

Miután az iskoláztatás megfelelő korig kötelező, a gyermekeket beiratják, *de a hideg idők eljövételével nem engedik őket iskolába járni*, mindaddig, amíg be nem áll a tavasz, vagy pedig ameddig az illetékesek végre az ígéretek és szavak helyett ténylegesen meg is csinálják a viaduktot.

Arad egyik legvirágzóbb külvárosa lassan haldoklik. Szűnőben a kereskedelem, az ipar és mindenki, aki csak teheti, menekül erről a helyről.

Augusztusban számos Mosóczy-telepi lakos értesítette házigazdáját, hogy nem bírja tovább ezeket az állapotokat, kénytelen elköltözni a telepről és a városba jönni.

És megkezdődnek a költözködések, amelyeknek eredményeképpen elnéptelenedik az a városrész, amely husz éven át folyton fejlődött

és adózásával jelentékeny mértékben járult hozzá a közterhekhez. Az építkezés teljesen megállt, ami természetes is, hiszen senkinek sincs kedve egy, a világtól elzárt faluban letelepedni. A Mosóczy-telep pedig ma már nem egyéb. A forgalom hiánya pedig elsősorban az államnak jelent kárt.

A Mosóczy-telep ma már olyan helyzetben van, hogy nem tud adót fizetni, mert nincs miből. Mert megölték a forgalmat. Ez pedig olyan jelenség, amelyre Bucuresztben is hamarosan fel fognak figyelni.

Az elkeseredés egyre nő s ezt ígéretekkel megszüntetni nem lehet. A nyilatkozatok, hangzatos szövegek ideje lejárt, most arról van szó, hogy *egy egész városrészt kell megmenteni a tönkremeneteltől.* Azok a felelős tényezők, akik ma Aradváros közigazgatásának élén állanak, meg kell, hogy hallják a mindinkább hangosabbá váló panaszát. Egy éven át vita folyt csupán. A Mosóczy-telep lakosságát nem érdekli, kinek kell megcsinálni a viaduktot, nem érdekli, hogy a három évtizeddel ezelőtt megkötött szerződések mit mondanak, számára csak egy fontos: csinálják meg a viaduktot. *És ha a vasút nem akarja megcsinálni, akkor csinálja meg*

Eltűntettek két magyar községet Aradmegyében

A megyei interimár-bizottság fel-tűnést keltő határozatai — Miért kell Erdőhegyet Kisjenőhöz, Gyorokot Cuvinhoz csatolni...? — Ujaradhoz csatolják Zsigmondházát

Nem vették figyelembe a magyar tanács tag tiltakozását.

A megyei interimár-bizottság ma ülést tartott, amelyen Aradmegye községeinek új átcsoportosításáról tárgyalt. Az új közigazgatási törvény ugyanis — mint megírtuk — felhatalmazza a megyei prefektusokat, hogy az interimár-bizottságok véleményezése alapján községeket más községekhez csatoljon, vagy pedig két összezsúfolt községet szétjelválasszon. Az erre vonatkozó utasítás megérkezett Aradra és ennek alapján ma megtörténtek az első átcsoportosítások.

Az interimár-bizottság három fontosabb ilyen határozatot hozott és ezek közül kettő

mélyen érinti Aradmegye magyarságának érdekeit. Kimondotta ugyanis a bizottság, hogy *Erdőhegy községet Kisjenőhöz, Gyorok községet Cuvinhoz csatolja.* Miután ez azt jelenti, hogy Erdőhegy és Gyorok községek magyar birái elvesztik hivatalukat, az interimár-bizottság magyar tagja, Takácsy Miklós tiltakozott a megye magyarsága nevében ezen intézkedés ellen. A Magyar Párt reprezentánsának tiltakozása dacára a megyei interimár-bizottság javasolta az említett két község átcsoportosítását. Ezenkívül az interimár-bizottság elhatározta, hogy Zsigmondháza községnek Ujaradhoz való csatolását is indítványozza.

Az aradi árvizkárosultak házadójának törlését rendelte el a miniszter

Caba Gyula pénzügyigazgató akciójának eredménye — Április hó elsejétől nem kell fizetni házadót az árvizkárosultaknak

Részletesen beszámoltunk arról a nagyarányú akcióról, amelyet Caba Gyula aradi pénzügyigazgató indított az árvizkárosultak adóinak elengedése érdekében. Közvetlen az árvizkatasztrófa után részletes jelentést küldött a pénzügyminiszteriumhoz, amelyben rámutatott arra a felbecsülhetetlen anyagi kárra, amelyet az árviz Arad külvárosáiban és egyes aradmegyei községekben okozott.

A jelentés alapján a pénzügyminiszterium részletes kimutatás elkészítésére adott utasítást az aradi pénzügyigazgatóságnak, amelynek alapján bizottság alakult, amely a helyszínen állapította meg az árviz által okozott károkat.

A kimutatás elkészültével Caba Gyula pénzügyigazgató újabb jelentést küldött a miniszteriumnak s ezzel egyidejűleg a megyei prefektus is intervenált az aradi árvizkárosultak érdekében. A memorandumnak és az intervenciónak adatait részletes kimutatásban foglalták össze a miniszteriumban és azt a közelmúltban tárgyalták le. Ennek eredményeként most érkezett egy nagyjelentőségű leirat az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben a pénzügyminiszter a *pénzügyigazgató jelentése alapján Zsigmondháza, Mikalaka, valamint Radna és Soborstin községek árvizkárosultjainak házadóit április hó elsejétől kezdődőleg erre az évre teljes egészében törölte.*

Tanszerek, táskák KERPEL-nél.

a város, mert ez a telep idetartozik és itt fizette éveken keresztül adóját. Ha a kötelezettségekben híven osztoztak Arad többi városrészeinek polgáraival, úgy egészen természetes, hogy a jogoknál is egyenlő bánásmód illeti meg a Mosóczy-telep lakosait. A legkevesebb pedig, amit kérhetnek, hogy ne zárják el a várostól őket és ne vegyék el megélhetési lehetőségeiket.

Állítsanak gyalogjárót!

A kívánság egyszerű és keresztülvihető. Ime, mit kívánnak a Mosóczy-telep adózói:

Ha a város nem tudja megcsináltatni a viaduktot, úgy állítson fel sürgősen, még az iskolaév megkezdése előtt gyalogjárót, amelyen át a biciklisták és gyalogosok a városba jöhetnek. Sokkal egyszerűbb volna teljesen megszüntetni a hidat. A Holländer-féle iatelep mellett a legkeskenyebb a vasuti pálya. Itt könnyen fel lehetne állítani a négyméteres sorompót és ezen a részen át, a pályatesten keresztül lebonyolítani a forgalmat. Ez a közlekedési vonal a Béla-teret közné össze rövid úton a Mosóczy-teleppel és költséges hidépítések nélkül is lebonyolítható lenne a forgalom.

A kívánságot továbbítjuk oda, ahol a viadukt kérdés aktái fekszenek: a városi mérnök hivatalhoz. Ha a város pereskedni akar a vasúttal a viadukt felett, ám tegye. Ha ily módon meg tud szabadulni milliós költségtől, rendben van, ez az adófizetőknek jó. De a pereskedést intézze el anélkül, hogy a polgárok érezzék annak kárát. Állítsa először helyre a közlekedést a város és a Mosóczy-telep között, csinálja meg akár a viaduktot, akár a sorompós átjárót, vagy ha nem lehet másképpen, az ideiglenes hidat a gyalogjárók számára. Ezt kívánja nemcsak a Mosóczy-telep, hanem az egész város érdeke. (—rosi.)

HIREK

Lajos bácsi elköltözött...

Aradmegye közigazgatásának gyászja van... Fekete lobogó hirdeti a vármegyeháza kapuja fölött, hogy meghalt valaki, aki egyik kereke volt a nagy gépezetnek, amely kicsik és nagyok sorsát intézi az államhatalom nevében.

A Lajos bácsi tette le a szolgálatot. Hosszu évtizedek után talán már el is felejtették a vármegyei tisztviselői szobákban, hogy Lajos bácsinak a rendes polgári neve Dengi Lajos volt; ezen a néven írták be jó negyedszázad éve az egykori főispáni hivatal személyzeti listájára. Azóta mindenkinek csak a meghitt „Lajos bácsija” volt, aki mindig mindent pontosan intézett, mindennek tudta a megfelelő nyitját, mindig barátságos előzékenységgel állott rendelkezésre, akár a prefektustól kapott szolgálati utasítást, akár pedig a legfiatalabb napidíjasól. Dengi Lajos bácsi szilárdan állott fontos posztján a megyei közigazgatás főispáni ajtója előtt és nem zavarta meg napi pontos szolgálatának rendjét sem az impériumváltozás, sem pedig az új megyei prefektusok egyre változó sorrendje.

Ötvenöt éves volt és mindenki szerette. Életét talán ez év tavaszán érte a legnagyobb megrázkódtatás, midőn a Maros hőmpölygő, sárga árja elborította az ő házacskáját is, az egykori Veszthely-telepen, hol boldog egyszerűségben édegélt feleségével együtt. Az árvízveszedelem idején Lajos bácsi kivételesen elmaradt a szolgálati helyéről. Mentette, ami menthető volt. De amint elmúlt a veszedelem, újra megjelent jóvialis alakja a vármegyeháza folyosóján s csak egy-két kijelentéséből lehetett arra következtetni, hogy Lajos bácsiban megingott a közigazgatás iránti feltétlen tisztelet.

— Hallotta, szerkesztő ur...? Az ő akarják, hogy én kiköltözsem a saját házamból...! Mármit, hogy vegyem a hátamra a házat és nézzek másfelé helyet neki...! Mivel árterületen laktam, mondják az urak... Hát hogy képzelik ezt, mit tetszik gondolni... Bizony nem megyek én, beszélhetnek tőlem, amit akarnak: én már csak ott hunyom le a szememet a Veszthely-telepen, aztán csinálhatnak amit akarnak...

Lajos bácsi egy héttel ezelőtt valami rossz dinnyét evett, megbetegedett tőle. Szombaton este pedig ötvenöt éves korában megjelent nála a halál és kiszólitotta a házból, melyet még a magas autoritások szavára sem volt hajlandó elhagyni. Egy becsületes, tisztelkű ember távozott el vele örökre a megye közigazgatásából, melynek ugyan csak egy kicsi kis kereke volt. De ezt a kereket a lelkiismeretesség és a becsületesség acélosította meg egy negyedszázadon keresztül. Hétfőn temették, Lajos bácsi a Veszthely-telepi házából költözött át a felsőtemetőbeli örök pihenő helyére.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Nyugati szelek, hűvösebb időjárás, helyenként zivataros esők.

CENTRAL MOZGÓ: A CSEKA KARMAIBAN. (X. előtárs). A kommunizmus legkirívóbb problémáit tárgyalja ez a film, melyben KAY JOHNSON, a kiváló tragika játszik egy anyaszerpet. Végig kell néznie, hogyan menekül férje a bizonytalanságba és hogyan lesz csavargóvá a gyermeke. NEIL HAMILTON méltó partnere ebben az izgalmas képben. (Premier).

SELECT MOZGÓ: MARCO, A BOHÓC. Németül beszélő cirkuszdráma, látványos kiállításban, világvárosi attrakciókkal. Mindvégig rendkívül érdekfeszítő jelenetek. MAX REICHMANN rendezése. Főszerepekben: Ivan Kowal Samborski, Meg Lemonier, Berthe Ostyn, Roberto Rey.

Előadások: 5. fél 8 és fél 10 órakor.

SELECT MOZGÓ-ban délután 3-kor 9 lejes helyárrakkal: A VÖRÖS TIGRIS. Lupe Velez a főszerepben

— Miklós herceg Bécsbe érkezett. Bécsből jelentik: Miklós román királyi herceg Párisból a menetrendszerű repülőgéppel Bécsbe érkezett. Budapesti jelentés szerint Mafaldia hercegnő, az olasz király legkisebb leánya, ma repülőgépen Berlinből Budapestre érkezett. Innen vonaton folytatja útját a Balkán felé.

— A vörös nagygyakorlat a román határon. A „Curentul” híradása szerint a vörös hadsereg a román határ mentén tartja hadgyakorlatait. A tüzérség éjjel-nappal dolgozik és a Dnyeszter partján éjszakánként állandó rakétafény világítja meg az egész környéket. A román határ felett állandóan repülőrajok keringenek.

20 lej egy deci Köini viz minden fl. -
latban az
Fischer
Elite-palota

„ELITE” illatszertárban,

— **Biatorbágy, szeptember 13.** Ma egy éve dinamitot robbantott az örület a bécsi gyors alatt a biatorbágyi viadukton. Huszonegy áldozat borzalmas halála véste a világ közvéleményének emlékezetébe ezt a dátumot, amelytől kezdve életképezt Magyarországon a statárium. A tömeggyilkos most is él, de csak látszólag, mert az emberiség megvetése törölte őt örökre az emberi társadalomból.

— **Csütörtökön végzik ki Gorgulovot.** Párisból jelentik: Lebrun elnök ma fogadta Doumergyilkosának, Gorgulovnak két védőjét. Az elnök a kegyelmi kérvényre végleges választ csak kedden vagy szerdán ad, úgy, hogy elutasítás esetén a kivégzés csak csütörtökön történik meg.

„**Adieu, mein kleiner Gardeoffizier...**”

Vasárnap délután három órakor futott be Aradra az a négy hosszú kocsi, amely a bécsi gyermekeket szállította vissza távoli hazájukba... A névsorolvasásnál kint, hogy senki sem hiányzik az elkésett kis bécsi feccék közül, akik egy kellemesen, gondtalanul eltöltött nyári vakáció után térnek vissza most az osztrák fővárosba. Dübörögve indult meg a kocsisor az aradi pályaudvarról. Könnyes szemű gyermekek lobogtatták apró zsebkendőiket az egyre távolodó vonatablakokból és a szomorú mosolyra görbült ajkakon felhangzott az ének: „Adieu, mein kleiner Gardeoffizier, adieu... adieu...”! Az osztrák főváros inségfrontjának kis katonái után pedig száz sóhaj száll: „A viszontlátással...”

— **Tüzevész tombol egy magyar községben.** Kassáról jelentik: Nagykence községben ma borzalmas tűz pusztított, amelynek következtében hetvenöt ház porrá égett. A négy csekélyvizű kut nem volt elegendő ahhoz, hogy a tüzet lokalizálhassák; úgy, hogy a 220 házat számláló községben a tűz még mindig tovább terjed. Gróf Andrássy Gyula kastélya, amelyben hatalmas értéket képviselő műkincsek voltak, szintén a lángok martalékává lett.

— **Féktelenül pusztít a németországi gyermekparalízis.** Berlinből jelentik: Az óriási méretekben és veszedelmes arányban terjedő gyermekparalízis elleni intézkedések csődöt mondtak. A gyermekparalízis szinte hihetetlen módon pusztít és Pomerániában, valamint Mecklenburgban oly arányokat öltött, hogy az összes iskolákat be kellett zárni.

Tátray Kornélia

hangverseny-énekesnő, okleveles énektanár az énektanítást, korrepetálást, akadémiára való előkészítést méltányos árak mellett szeptemberben megkezdi.

Legtökéletesebb hangképzés.

Értekezés: lakásán Calea Banatului (volt Asztalos Sándor-ucca) 1. 3039

— **Románlából is lehet postai küldeményeket továbbítani Zeppelinnel Amerikába.** Az aradi postafőnökségre ma rendelet érkezett a bucaresti-i vezérigazgatóságtól, amelyben a Graf Zeppelin által lebonyolítandó dél-amerikai postaforgalomra hívja fel a közönség figyelmét. A Graf Zeppelin ismét szállít Romániából postai küldeményeket, természetesen megfelelő mérsékelt emelt frankirozás mellett. A rendes külföldi portón kívül 65—75 lej értékű bélyeget kell a Délamerikába irányított repülőpostára ragasztani és a leveleket, vagy kisebb postai küldeményeket „Par Zeppelin” felirattal ellátni. Az első Zeppelin-járat a mai napon indult el Friedrichshafenből, a következők szeptember 26-ikán és október 10-ikén indulnak. A küldeményeket természetesen az indulás előtt legalább öt nappal kell Aradon postára tenni, ahonnan Bucurestibe küldik, majd onnan Friedrichshafenbe továbbítják.

— **Topciu vizsgálóbíró, az első számú vizsgálóbírói hivatal vezetője, ma visszaérkezett szabadságáról és átvette hivatalát.**

— **Aradi cserkészek megható szolgálata.** Szép és megható tanujelét adták az aradi cserkészek annak, hogy bármikor, ha segítségre van szük, megállják helyüket. Szomorú szerepet vállaltak a harmadik centurio első őrsének tagjai, névszerint: Keneske Nándor, Márkus Ferenc, Bán Árpád és Hollósy Ferenc, akik vasárnap délután hat órakor vállukon vitték utolsó útjára a fiatalon elhunyt Csósz Ilonkát. Csósz Ilonkának egyszerű deszkakoporsója mellé nem akadt már kocsi, amely a temetőkert végébe megasott díjtalan és jeltelen sírgödörhöz szállítsa... A négy „testvér” azonban felajánlotta lovagi szolgálatait az elhagyatott halottnak és erős, fiatal vállukon vitték ki Csósz Ilonka földi maradványait a sírkertbe, örök pihenőre... A négy magyar cserkész bebizonyította, hogy nemcsak megtanulták, de gyakorolják is törvényeiket: „a cserkész, ahol tud, segít!”

— **Felvette barátja örökségét egy aradmegyei gazda.** Az aradi törvényszék vádтанácsa ma Cristea a Dávid lunghisoarai gazdálkodó örökségcsalási ügyével foglalkozott. Mint annak idején megirtuk, Cristea hamis iratok alapján egy negyedmillió lejes csekket váltott be a Marmorosch-bank aradi fiókjánál, ahova a pénz Vasi Theodor részére érkezett Amerikából. Vasinak egy rokona halt meg Amerikában és a vagyonát ő örökölte. Amikor azonban a gazdálkodó Aradra jött, hogy örökségét felvegye, a legnagyobb meglepetésére a bankban közölték vele, miszerint a pénzt Cristea már felvette. Feljelentésére az ügyészség letartóztatta Cristeát, aki több hónapja a szolgálati fogságban. A vádтанács mai ülésén hozzájárult ahhoz, hogy Cristeát kaució ellenében szabadlábra helyezték. A vádтанács döntést azonban a vizsgálóbíró meglepetésszerűen azzal az indokolással, hogy a vizsgálat érdekében szükség van Cristea fogvatartására. Az ügyben most a Temesvári tábla dönt.

— **Fabrica de Impletituri si Tricotaje din Arad S. A.** aradi cégnél a törvényszéknél bejegyezte, hogy a legutóbbi rendezévi közgyűlés elfogadta Dessida Virgil mérnök igazgatósági tag lemondását.

— **Csődöt mondott a szovjet gazdasági politikája.** Londonból jelentik: A „Daily Mail” rigai jelentése szerint a szovjet vezetésében rövidesen változás áll be. Az ipari és élelmiszer politika csődje következtében Stalinnak távoznia kell és helyébe minden valószínűség szerint Vorosiloff hadügyi népbiztos, a hadi Oroszország képviselője, a katonai párt vezetője kerül, aki 85 százalékban parasztokra támaszkodó hadsereggel akarja az eleségszállítás problémáját megoldani.

— **Uj magyar—cseh árucserre-egyezmény.** Prágából jelentik: Több prágai lap értesülése szerint a cseh külügyminisztérium új javaslatokon dolgozik, amelyek a magyar árucserre-egyezmény megkötését célozzák.

— **A Victoria-bank tizenegy milliós sikkasztójának tárgyalása.** Érdekes főtárgyais lesz kedden az aradi törvényszék második szekciójánál. A bíróság holnap térkezik Hulber Silvius, a Victoria bank volt ellenőrének sikkasztási ügyében. Mint emlékeztetés, Hulber 11 millió lejt sikkasztott a Victoria-nál, majd Budapestre szökött. Ott fogta el az aradi rendőrség körözése alapján a budapesti rendőrség. Hulbert hazaszállították Aradra és már körülbelül másfél esztendeje ül vizsgálati fogságban. Tettéért holnap felel a bíróság előtt.

— **Árverést tartanak Fertig hentesüzletében.** Az aradi adóhivatal árverést tűzött ki Fertig Józsefné aradi mészáros ellen. Az adóhivatal közlése szerint az árverést kedden délután négy órakor tartják meg, amelyen eladásra kerülnek üzleti berendezések, valamint a mészáros-üzemhez tartozó felszerelési tárgyak.

— **A zarándi születőnő áldozata.** Az aradi ügyészség rendeletére őrizetbe vett zarándi születőnő, Hajdu Zsófia áldozata, aki tífuszműtét következtében meghalt. Mészáros Lajosné zarándi asszony és nem Messer Lajosné, amint azt a vizsgálati jegyzőkönyv először felmutatta.

— **Orvosi hír.** Dr. Mandel László speciális fogorvos rendel Simonyi-ucca 13. alatt. Délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Uj emlékbélyegeket hoztak forgalomba, amelyek azonban még nem érkeztek meg Aradra

Szeptember hó végéig érvényesek az orvoskongresszus bélyegei.

Beszámoltunk arról, hogy a Romániában tartandó kilencedik nemzetközi orvoskongresszus alkalmából a román posta emlékbélyegeket bocsájt ki egy bélyegsorozat alakjában. Az aradi postafőnökségre ma érkezett meg ezzel kapcsolatban a postai vezérigazgatóság rendelete, amely szerint a mai napon kerülnek forgalomba az új bélyegek. Az emlékbélyegeket a mai naptól szeptember 30-áig mint portóbélyegeket is érvényesek. A bélyegsorozat háromféle bélyegből áll: 1 lejes bélyegből, amelynek színe piros, 6 lej értékű bélyegből, mely narancssárga színű és végül 10 lejes kékes színű bélyegből. Az aradi posta mindezekig nem kapta meg a bélyegsorozatot. Ez a késedelmes adminisztráció károsodást jelent a posta-igazgatóság részére, annál is inkább, mivel csak husz napig érvényes az új emlékbélyegeket használata.

Főbiról értekezlet a vármegyeházán. Arad megye vezetőségének rendeletére ma értekezletre gyűltek össze Arad megye főbirál a vármegyeházán. Az értekezleten, amelyen maga a prefektus elnökölt, a közigazgatási törvényreformmal kapcsolatos új előkészítő intézkedéseket beszéltek meg.

Az aradi rendőrkvészura titkárának gyászja. Mély gyász sújtotta az aradi rendőrkvészura titkárát, Slavu Ilést, akinek felesége 30 éves korában hosszas szenvedés után meghalt az aradi tüdőszanatóriumban. Slavu Ilésné, született Suciú Krisztina már két év óta súlyos beteg volt és egy évvel ezelőtt szállították be az aradi tüdőszanatóriumba, ahol a legmondosabb ápolás sem tudott segíteni rajta, úgy, hogy az urlasszony tegnap délután három órakor elhunyt. Férjén kívül 13 éves egyetlen fia és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése holnap délután 6 órakor lesz az aradi felsőtemető halottasházából. A rendőrkvészurati titkár feleségének temetésén az aradi rendőrség testületileg megjelenik.

Elfogott határátlépők. Az aradi rendőrségre tegnap előállították Szécsi Pált, Szécsi Sándort és Mohács Jánost, mert utlevél nélkül átlépték a román-magyar határt. Mindhármuk ellen megindították az eljárást és Temesvárra szállítják őket, ahol hadbíróóság elé kerülnek.

A román nyelvi tanfolyam I. hó 15-én, a német és francia nyelvi pedig I. hó 16-án este 7 1/2 órakor kezdődik meg. — Beiratkoznál:

Friedmann Imprénénel

Piata Av. am Ianou (volt Szabadság-tér) 16. I. em. Tandíj heti 2 óráért 100 lej.

Nincs döntés Aradváros kéményséprési perében. Aradváros vezetősége és Bogdan Gyula közötti per ügyében Boneu Vazul volt megyei prefektus újabb akták beterjesztésére kért engedélyt a legutóbbi semintőszéki tárgyaláson. Ehhez a kérelemhez Aradváros jogi képviselője, dr. Nedelcu Miklós városi ügyész is hozzájárult, mire a tárgyalást utólag elhalasztották.

Jól sikerült parkünnepélyt rendezett az aradi Református Nőegylet. Vasárnap délután rendezte meg az aradi Református Nőegylet nagyszabású parkünnepélyét az aradi Emipescu (Baross) parkban. Már a kora délutáni órákban sokan keresték fel az ünnepélyt, amely erkölcsileg a legjobban sikerült. A harmincstagu Vigalini bizottság minden mulattató és szórakoztató dolgot felhalmozott a parkünnepélyen. Délután hat óra körül — mint a parkünnepély attrakciója — fellépett az Aradon időző Diego Antonio Roje, aki olasz és német dalokat adott elő, majd pedig magyarul elénekelt Komlós Elemér „Maga nem szeret” című tangót. A közönség sokáig ünnepelte a népszerű tenoristát. A hangverseny után megrendezték a gyermekszépségversenyt, melynek első díját Csokány Ilus nyerte, a másodikat Szabó Margit, a harmadikat Illies Ilke, míg a negyedik díjat Gásza Gyuszi nyerte el. A parkünnepély a késő éjszakai órákban ért véget.

— Összeütközött két autómobil Aradon. Könnyebb természetű autóbaleset érte a tegnapi nap folyamán Felmezan aradi hentesmestert. A hentesmester családja két bécsi gyermek és az aradi csendőrpáncsnokság egyik őrmestere és családja az Ar. 931-es számú autón igyekeztek hazafelé, amikor a Varjassy Lajosuccában egy gépkocsi, amely az egyik mellékútcából fordult ki Felmezanék autójának rohant. A hentesmester mindkét lábán megsérült, sebesülése azonban nem súlyos. Az ügyben megindult a vizsgálat.

— Öt évvel meghosszabbították a curtici állomás vendéglő bérletét. A Magyarország felé utazók és a curtici-i határon át érkezők nagyon jól ismerik Jovitz Jenőt, az áhomási vendéglő tulajdonosát, Jovitz Jenő érdekes alakja a határállomás sűrű-forgásában is emlékébe vésődik az arra utazóknak és beszélők róla, hogy nem egy királyt, herceget, vagy magas állású diplomatát szolgált ki már akkor, amikor Budapesten volt vendéglője és az alatt a tíz esztendő alatt is, amióta a curtici-i határállomás vendéglőjét vezeti. Jovitz Jenő bérlete a közelmúltban járt le és a vendéglős ismét megfolyamodta az intőző körök előtt a határállomás vendéglőjét, arra való hivatkozással, hogy gyakran utaznak ott át magas állású hivatalos személyiségek, akiknek előzékeny, pontos és előkelő kiszolgálását sokéves gyakorlata biztosítja. A kérvényre nem várt választ kapott Jovitz és pedig arról értesítették, hogy nemcsak újabb öt esztendőre hosszabbították meg a vendéglő bérletét, hanem érdemeire való tekintettel ötven százalékkal redukálják a bérösszeget.

Gyöngéd léri

Tietz berlini druházában megjelent egy térti és megszólítja az egyik elárúsítót:

— Önöknél vásároltam tegnap ezt a kést.

— Igen — és mi történnék vele?

— A feleségem majdnem elvágta vele a száját, amikor evett.

— Nagyon sajnálom, de használt tárgyat nem veszünk többé vissza.

— Nem is kell, csupán arra kérem, hogy élesíttesse ki jobban.

Megtalálták egy eltűnt gazdálkodó holttestét. Ma délelőtt jelentették az aradi csendőrpáncsnokságnak, hogy a Tauc község határában lévő Parajina nevű erdőben Bac Pál 30 éves tauci gazdálkodó holttestét találták. A gazdálkodó pontosan egy héttel ezelőtt tűnt el. Szeptember 6-án kihajította lovait a mezőre és ettől a naptól kezdve többé nem mutatkozott. A tauci csendőrség erős vizsgálatot vezetett be az ügyben, mivel az a véleménye, hogy Bac Pál bűnténynek esett áldozatul. Ezen feltevés mellett szól az is, hogy a holttest arca teljesen össze van roncsolva. Az aradi csendőrpáncsnokság bejelentette az esetet az ügyészségnek, ahonnan hatósági orvos ment ki ma délelőtt Taucra, hogy a boncolást megéjtse. Az ügyben egyébként erélyes nyomozás folyik.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütiések, kelések, furunkulusok esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ezerhatszáz lelért árverettek el egy lényképzeti műtermet. Néhány évvel ezelőtt érkezett Aradra Weisz Lipót fényképész, akinek műterme az első időben egyike volt Arad leglátogatottabb fényképzeti műtermének. A gazdasági viszonyok leromlása következtében Weisz Lipót mindinkább nehezen tudta követeléseit behajtani és néhány hónappal ezelőtt bejelentette a pénzügyigazgatóságnak, hogy közel 20.000 lej kivevő adóhátralékát nem tudja kifizetni. Az első kerületi adóhivatal az adóhátralék fejében foglalást vezetett Weisz Lipót fényképész ellen és a lefoglalt berendezési tárgyak árverését ma délelőtt tartotta meg. Eladásra kerültek a fogadószobában levő fotóelek, berendezési tárgyak, valamint egy íróasztal, amelyet 1700 lej értékben adott el az első kerületi adóhivatal.

Az ügyészségre kísérték egy aradi városi tisztviselőt

Hétézer lej hiány, a vágóhídi bélyegalapnál.

Fiatall urileányt kísérték ma át az aradi rendőrségről az ügyészségre. A feljelentést a huszonekét éves Demian Constanta ellen a vágóhídi igazgatósága tette meg sikasztás címén. A fiatal leányt nemrégiben a város alkalmazta és napi díjazás minőségben a vágóhídihoz helyezte ki. Itt a vágóhídi igazgatósága az ugynevezett mezőgazdasági bélyeg vásárlásával és adminisztrálásával bízta meg Demian Constantát, aki munkáját a legutóbbi időnkig a legnagyobb meglepedésre látta el.

Néhány nappal ezelőtt aztán rovarcsokást tartottak és ekkor megállapították, hogy az agrárbélyegből befolyt összegekből 7523 lej hiányzik. Demian Constantának még valami követelése volt a várostól, úgy, hogy a hiányzó összeg tulajdonképpen csak 6650 lejt tett ki. A hiány megállapítása után az urileány ellen a vágóhídi igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen, amelynek részéről Versigan komisár vezette be a nyomozást, aki a kihallgatások befejezése után az ügy aktáit áttette az ügyészségre és elrendelte az urileánynak a ügyészségre való átszállítását.

Kötik a fogadásokat az amerikai elnökválasztások eredményére. New-Yorkból jelentik: Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg az amerikai elnökválasztás iránt. A tőzsdén már erősen kötik a fogadásokat Hooverre és Rooseweltra. A fogadások aránya 6:5 Hoover javára.

Német katonai autó szerencsétlensége. Sprottauból jelentik: Egy katonai autó, amely Berlinből a neuhammeri katonai gyakorlatokra ment, utközben egy pónának szaladt és az árokba fordult. Az autó utasai közül egy katona meghalt, egy életveszélyesen megsérült.

Zsákba kötött holttestet fogtak ki a Marosból. Ma reggel jelentés érkezett az aradi csendőrségre arról, hogy a cukorgyár közelében egy zsákot vetett partra a Maros. A partron elhaladó emberek kibontották a lekötött zsákot és a legnagyobb meglepedéssel vették észre, hogy abban egy csecsemőhulla van. Az eseményt azonnal jelentették a rendőrségnek, amelynek részéről Margescu komisár szállott ki a helyszínre Luszt Ferenc dr. hatósági és Ionescu dr. törvényszéki orvos kíséretében. Az orvosi vizsgálat szerint a csecsemő három nappal ezelőtt halt meg, azt azonban még nem sikerült megállapítani, hogy a hálál közvetlen oka a vízbefulladás volt-e, vagy pedig a csecsemőt előzőleg megfojtották. Eppen ezért az orvosok a boncolás elrendelését kérték az ügyészségtől, ami ma meg is történt. A rendőrség bevezette a nyomozást a bestiális anya kézrekerítésére.

U. Egyhy Ghyssa, dr. Mensendieck és gyógytornaszisztéma egyedüli diplomált tanít kisgyereket, fiút, felnőttest és asszonyt. Külön művészi tánc- és ritmikai kurzusok, tisztviselői tanfolyam. Mérsékelt tandíj Beiratás d. e. 10-12, d. u. 4-6. Ontutay-palota.

Nem lenne olyan nehéz a gonorrhoea elterjedését megakadályozni, ha mindenki az első megbetegedési tünetnél önmagát visszatanítja és a Pageolt használja. De az aggodalommal teljesebb prosztata-hypertrofiáját is gyógyítja a Pageol, tehát aki ezt a borzalmas betegséget el akarja kerülni, a 40. életév beteltétől kezdődően ne mulasszon el egy teljes Pageolkúrát használni. A gonorrhoea, stapilokokkia, streptokokkia és a Kosch-féle bacillusok által előidézett fertőzéseket a legkényelmesebb és a legbiztosabb módon gyógyítja és megelőzi.

Fogait hófehérre varázsolja és dezinficiálja a Mira fogkrém, egy tubus 15 lej. Földes gyógyszerár, Arad.

Dr. Lakatos szanatóriuma, Raden bei Wien, a nyári idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeseknek és tudóknak. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

SPORT KÖZLÖNY

Döntő sikert aratott a Nemzeti Bajnokság

rendszerre Nagy anyagi és erkölcsi siker jellemzi a mérkőzéseket -- Minden városban osztatlan az érdeklődés a nagyszabású meccsek iránt --- Meglepetés a Ripensia veresége, de a többi mérkőzéseket a favoritok nyerték

A Nemzeti Bajnokság elmúlt vasárnapi próbagaloppján, amely alkalommal az AMTE játszott Bucurestiben, már látható volt, hogy az újrendszerű bajnokság küzdélme lendületét, színt és életet visz Románia sportéletébe. Lucide Octav nagy műve sikerült és a vasárnapi teljes forduló igazolta, hogy erre a gyökeres reformra szükség volt. Az AMTE szerencsétlen körülmények között vesztett, habár egyenlő ellenfele volt a nagy hírű kolozsvári Universitateának. A Gloria sikerről képviselte Arad sportját Kolozsvárott és legyőzte az ottani ellenfelét. Az aradi csapatok eredményein túl az A. csoportban a ploesti-i Tricolor rávert a szebeni Soimira. Az A. csoport táblázata:

A. csoport:

1. Tricolor (Ploesti)	1	1	—	—	1	0	2
-----------------------	---	---	---	---	---	---	---

2. Gloria-CFR	1	1	—	—	2	1	2
3. CFR Bucuresti	1	1	—	—	3	2	2
4. Crisana	—	—	—	—	—	—	—
5. Ripensia	1	—	—	—	1	2	3
6. Romania	1	—	—	—	1	1	2
7. Soimi	1	—	—	—	1	0	4

A B. csoportban az Unirea-Tricolor döntetlenül játszott a TMTE-val, a NAC rávert a Brasoviára. A táblázat most így fest:

B. csoport:

1. Unirea-Tricolor	2	1	1	—	4	1	3
2. NAC	1	1	—	—	3	0	2
3. Universitatea	1	1	—	—	3	1	2
4. TMTE	1	—	—	—	0	0	1
5. Venus	—	—	—	—	—	—	—
6. AMTE	2	—	—	—	2	2	7
7. Brasovia	1	—	—	—	1	0	3

A Gloria-CFR győzelemmel kezdte szereplését a Nemzeti Bajnokságban

Nagyszerűen játszott a bajnok együttes védelme — Szabó kificamította a balkarját — Gloria-CFR—Romania 2:1 (1:1)

A Gloria-CFR Nemzeti Bajnoki premierje a legteljesebb siker jegyében zajlott le. Az aradi csapat győzelemmel kezdett és ez a győzelem annál értékesebb, mert a II. félidőt 10 emberrel játszották le. A Gloria a győzelmet lelkesedésnek és küzdőképességének köszönheti. A védelem elsőrangú teljesítményt nyújtott, különösen Bugárin nagyszerű szereplése emelkedett ki. Ugy Husztik, mint Albu nagyvonalu játékot

produkáltak. A halvesor egyenletes munkát végzett, itt Neteda érdemel különösképpen említést. A csatársor nem volt eléggé határozott.

Chendreanu szerezte meg a vezetést (0:1), amire Szabó Jani válaszolt és Barbu II. állította be a végeredményt. Szabó a balkarján ficamodást szenvedett és nem csontrepült, mint ahogy arról hírt adtak. Morar Teofil vezette a meccset.

Nem tudta kihasználni fölényét az AMTE, így vereséget szenvedett

Gyenge a piros-feketék csatársora — Nyilatkoznak a sportvezérek — Universitatea — Gloria-CFR 3:1 (1:0)

Arad is behódolt a Nemzeti Bajnokságnak, mert az itteni debütáló, mintegy 2500 főnyi közönség volt kíváncsi, igaz, hogy ez a nagy érdeklődés Arad kedvenc csapatán kívül a nagy hírű Universitateának is szólt. Az AMTE ebben a küzdelemben nagy kvalitásokat árult el, de sajnos a csatársor tehetetlensége következtében a II. félidő hatalmas fölényét sem tudták kihasználni és így meg kellett hajolni az Universitatea határozottsága előtt. Az AMTE kapujában Tyukodi ezúttal nem nyújtotta a szokott formáját, két góltan ludas. A háttvédpár jó játékot produkált, különösen Csajka tünt ki ezúttal, de Gömöri is megértő partnere volt. A halvesor volt az együttes lelke, itt Braum Csibi nagyszerű, nagyvonalu játéka keltett kellemes feltűnést, de úgy Steiner, mint Lingurár, — különösképpen az utóbbi — hasznos és eredményes segítőknek bizonyultak. A csatársorról nem lehet jót írunk. Tolán nagyon gyenge volt, Magold nagyszerű, stílusos csatár, csupán a kondícióval van baj. De neki is tudni kellene, hogy a lövő csatároké a jövő. Sem Walter, sem Pomacsek nem mutatott igazi center-játékot. Szinder elveszett a mezőnyben. Walternek sem kenyere a szélső poszt, itt Pomacsek határozottan jobb volt, de megbojtosíthatatlan büne, hogy a szenvedély elragadtatja. A vendég együttesből Sferdt, Stanioev dr.-t, Sepit, Mateit és Stefanescut kell kiemelnünk. Az első gólt Tyukodi libájából Stefanescu szerezte meg a 31-ik percben. Szünet után az AMTE döntő fölényben játszik, ám a 2-ik percben ismét Stefanescu eredményes, de

az AMTE szorít és a 15-ik percben Walter, Pomacsek beadása után góloz. A kiegyenlítés a levegőben lóg, az AMTE egyre ostromol, de a csatárok tehetetlenségéhez hozzájárul a halveszerencse is, így egy lefutás után Sepi lötte be a meccs utolsó gólját. A mérkőzés bírja a temesvári Keller volt és ha elv az, hogy a bíróról, vagy jót, vagy semmit, akkor ez alkalommal inkább semmit.

A mérkőzés után Balearu őrnagy, az Universitatea ügyvezetője a következőket mondotta: A csapat megérdemelten győzött, a bíró nagyon rossz volt. Ugyancsak a meccs után nyilatkozott Markovits elnök is, az AMTE vezetője, akinek itt adjuk szavait: Az U. annyiban érdemelte meg a győzelmet, hogy a csatárok nemcsak szépen tudnak játszani, hanem nem feledkeztek meg arról, hogy gólt is kell lőni.

Az AMTE-vezetőkkel beszélgettünk, akik így nyilatkoztak:

Gudbröd Pál, az AMTE sportintézője: A csapat nemhogy kiegyenlíthetett volna, hanem a győzelmet is könnyen meg tudta volna szerezni, ha a csatárlánc nem olyan tehetetlen. Schneider intéző: Győznünk kellett volna és remélem a jövőben megembereli magát a csatársor, mert csak erre a formációra van panasz. Braum Csibi, a csapat kapitánya: Lekecsen küzdöttünk, de nem volt látszatja. Drescher tréner: A csapaton látszik a tréningrendszer, de góllövő csatáraink nincsenek.

O Szövetségi díjmérkőzések. Gloria II.—Unirea II. 5:1 (2:0). — Tricolor II.—Hakoah II. 2:2 (1:0) — AMTE II.—ATE II. 6:1 (4:1).

A Banatul nem enged az élről

A II. osztályu bajnokságban tegnap nagyüzem volt. Teljes fordulót bonyolítottak le a csapatok és ennek során meglepetések is születtek. A Victoriának sikerült döntetlen eredményt elérni a Juventussal szemben, de ugyancsak meglepetésnek számít az Egyetértés győzelme a vendégipari munkások felett.

1. Banatul	3	3	—	—	9:2	6
2. Titanus	2	2	—	—	7:4	4
3. Vulturul	1	1	—	—	4:2	2
4. Virtutea	2	1	—	—	3:2	2
5. AVMSE	2	1	—	—	6:4	2
6. Frontiera	2	1	—	—	3:4	2
7. Egyetértés	2	1	—	—	5:6	2
8. Victoria	2	1	1	1	3:7	1
9. Juventus	2	—	1	1	1:7	1
10. Rovinci AC	2	—	—	—	0:3	—

O Titanus—Vulturul 3:2 (1:1). A Titanusnak ugyancsak meg kellett dolgoznia a győzelemért. — Egyetértés—AVMSE 3:2 (2:0). Az Egyetértés már három lőre vezetett, amikor az AVMSE rákapcsolt és már-már sikerült behoznia az utolsó gól előnyét is, de a Mosóczytelepiek mégis megmentették a két pontot. — Banatul—Virtutea 2:1 (2:0). A bajnoki együttest próbára tette a pécskai csapat. A Banatulnak igyekeznie kellett, hogy mind a két pontot megszerezze. — Frontiera—RAC 1:0 (0:0). A Kürtösön lejátszott meccset a hazai együttes nehéz küzdelem után nyerte meg. — Juventus—Victoria 2:2 (1:0). A gáji és a ségai együttesek végeredményben megosztottak a pontokon.

O Ifjúsági bajnokság. Titanus—ATE 2:2 (2:0). — Hakoah—Unirea 2:0 (1:0). — AMTE—Tricolor 3:0 (1:0). — Juventus—AAC 3:2 (1:0) Egyetértés—Transylvania 3:1 (1:0).

O Unirea Tricolor—TMTE 0:0. Temesvár. Egyenlő ellenfelek nivós küzdelmét hozta a mérkőzés. A második félidőben 11-es van a TMTE ellen, de Tanyisztra kapus véd.

O Az USA legyőzte a Hakoah kombináltját. A nagy mérkőzés előtt, a Gloria-pályán mérkőzött meg a két együttes és a küzdelemből megérdemelten a Stiassny-gyár kebelében alakult USA került ki győztesként.

O Vidéki eredmények. A vidék sportját legnagyobb részt a Nemzeti Bajnokság küzdelmei töltötték ki, de néhány helyen a helyi bajnokságért is küzdöttek. — Brassó: BMTE—Olimpia 1:0 (0:0). — Astra—Ivria 2:1 (2:0). — Victoria—Bertalan 4:2 (3:2). — Temesvár: Ilsa—Rapid 3:0 (1:0). — Lugos: Vulturii—Temesvári AC 3:2 (2:0). Barátságos mérkőzés! — Germania—LMTE 3:1 (2:0). — Dés: Somer—KAC 4:1 (1:1). — Turău Severin: Vulturii komb.—Severina 3:0 (2:0). — Petrozsény: Jiul AC—Sborul T.—Severin 5:0 (1:0). — Szatmár: Phoenix CSB—SzSE 4:1 (3:0). — Nagykároly: Victoria—Szatmári Olimpia 3:0 (0:0). — Nagybánya: Tricolor—Szatmári Törekvés 2:0 (1:0). — Segesváron: NSE—HTV 3:2 (2:1). — Segesvár: Segesvár—Medgyes, városközi válogatott 3:2 (0:1). — Csernovicban a lembergi Pogon két napon keresztül vendégszerepelt. A Poloniát 3:1-re, a Makkabit 9:0-ra verte.

O NAC—Brasovia 3:0 (3:0). Nagyvárad. A NAC könnyen győzte le a brassóiakat Kocsis (2) és Bodola góljaival. Bíró: Oravetz.

O Tricolor—Ploesti—Solmi Szeben 4:0 (1:0). Ploesti. A honi csapat biztosan győzött.

O CFR—Ripensia 3:2 (0:2) Bucuresti. A nemzeti bajnokság legnagyobb meglepetése. Az első félidőben a Ripensia van nyomasztó fölényben, ami Dobay és Beke góljaiban jut kifejezésre. Az első félidőben Kotormány összefejelt Wetzler II. CFR-játékossal, úgy, hogy a kitűnő Ripensia-half felrepedt fejbőrét a szanatóriumban varrták össze és csak a II-ik félidőben tért vissza a pályára. A 10 emberrel játszó Ripensia összeroppan és a CFR Attila (2) és Boros góljaival nemcsak kiegyenlít, hanem a győzelmet is megszerzi.

O Az Universitatea a Camarasescu-kupa döntőjében. Bucurestiből jelentik: Az Universitatea tenniszcsapata (Metianu, Gábor és Serb) a Doherty Tennis-Club csapatával (Nadler, Rosin, Carakuris) mérkőzött Bucurestiben a Camarasescu-kupaért. A kolozsvári csapat 4:1 arányban győzött. Az Universitatea most a védő TC Romannal kerül szembe.

Micossi csapata rávert az Ujpestre

A Hungária és a Budai „11” is vereséget szenvedett.

Az olasz földön turázó magyar csapatokra ugyancsak rájárt a rud. Mind a három együttes vereséget szenvedett, igaz, hogy minimális arányban.

Genova 1893—Ujpest 6:5 (4:3). Genova. Az Ujpest nivós küzdelmet vívott a genovai csapattal, melyben a centerhalf posztján Micossi játszott. Végeredményben a hazai együttes győzött. Az Ujpest Farkas által szerzi meg a vezetést, majd Mazzoni egyenlít, sőt Esposto a hazaiakat juttatja előnyhöz. Az olasz gólról Auer felel. A 30. percben Stabile góloz, ám Auer ismét válszol és a féldő eredményét Ferrari állítja be. Szünet után a 10. percben ismét Ferrari a gólszerző, amit Jakube gólja követ. Orlandi gólja van a soron és Jakube már csak szépíteni tud.

Hungária—Florentina 2:1 (1:1). Firenze. Az első gól Antoniolio kövéséből esett, amire a Hungária 11-ből lőtt góllal válaszol, amelynek Barátka a szerzője. Az első féldő döntetlenje után Petrone állítja be a végeredményt.

US Flumana—Budai „11” 2:1 (1:1). Fiume. A Budai „11” egy góllal vereséget szenvedett. A magyar csapat egyetlen góliának Röck volt a szerzője.

O Csonka bajnoki forduló az I. magyar profiligában. A magyar profiligában tegnap csonka fordulót bonyolítottak le, amelynek során a Ferencváros verejtékes győzelmet aratott, ellentétben a debreceniekkel, akik hengereltek. Ferencváros—Attila 1:0 (0:0). A Ferencváros átcsoportosított együttesel vette fel a küzdelmet és ez nem vált a csapat előnyére, így a pestiek gyenge játék után szerencsével vitték haza Miskolcra mind a két pontot. Az egyetlen gólt a II. féldő 23. percében Táncos centeréből Toldi szerezte.

Bocskai—Soroksár 5:0 (2:0). A Debrecenben lejátszott mérkőzésen a Bocskai Zilahi (2), Teleki, Vincze és Hevesi góljaival megerősítés nélkül győzött.

O Rekord profiligolarány a II. profiligában. A II. profiligában a következő meccseket játszották le: Taxi—Budafok 3:2 (2:0). — Vasas—Phöbus 1:1 (1:0). — Vac FC—Schell 7:0 (1:0). — Csepel—Rákospalota 7:0 (3:0). — Drasche—Börzsök 4:2 (1:1). — Etc FC—Droguisták 5:2 (3:0). — SzFC—Bak TK 12:0 (3:0). Profiligórekord.

O Délmagyarország lehengerelte Budapest válogatottját. Szeged. A Délmagyarország válogatott csapata elsöpörte a BLASZ válogatottját. Az eredmény 6:0 (3:0) volt.

O Elutasították a Slavia felebbezését. Budapest. A Középeurópai Kupa bizottság tárgyalta a Slavia felebbezését, de kérelmét elutasították, így a klagenfurti határozat marad érvényben, amely szerint a Slavia-t és a Juventus-t törölték, míg így a bajnok játék nélkül a Bologna lett.

O Bécsi eredmények. Az osztrák profibajnoki forduló eredményei: Austria—Hakoah 3:1. — Admira—Libertas 2:0. — Rapid—BAC 2:1.

O Uj kétkeszés román gerelyvető rekord. Kézdivásárhelyről jelentik: Soós József, a KAC kiváló versenyzője az idén már a harmadik kétkeszés gerelyvető rekordját dobja. Legújabb rekordja egyben a legjobb idei egykezés eredmény is. Soós jobb kézzel 54.20 métert, balal 32.11 métert, összesen 86.31 métert dobott.

O Távuszóverseny a Begán. Temesváron a Begán 6 km. távon távuszó versenyt rendeztek a következő eredménnyel: 1. Buschnitzky, Rapid 1.6. 15 p. 2. Scholz, Rapid 1.6. 17 p. 3. Takács, Elekrika 1.6. 18 p. Csapatverseny: 1. Rapid 32 p. 2. Electrica 36 p. A világrekordnál jobb időt a folyó víz magyarázza.

O A német válogatottat is lehengerelte India gvephokki csapata. India—Németország 6:0 (4:0). Utolsó német állomásán, Münchenben a német válogatott volt India ellenfele. Ezt is könnyen győzte le. Németországban India 5 mérkőzésen győzött 37:7 gólaránnyal.

O Kehrling a döntőben verte Gabrovitzot, így ismét bajnok. Budapestről jelentik: A négy nap óta tartó nemzetközi bajnoki tenniszversenynek mai döntőjén Kehrling 6:2, 6:3, 5:7, 6:4 arányban megverte Gabrovitzot és ezzel újból Magyarország bajnoka lett.

Végetértek a katolikus ünnepségek Nagyváradon

Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök és Mécs László, a premontrei költő-pap az ünnepségeken — Impozáns körmenettel értek véget a katolikus szövetségek ülései

Vasárnap folyt le Nagyváradon a tíz éve fennálló *Katolikus Népszövetség* nagygyűlése, amelyre Románia minden részéből tömegesen érkeztek résztvevők, ugyannyira, hogy a rendezőség csak a legnagyobb fáradtsággal tudta elhelyezni a delegátusokat. A nagygyűlésre megérkeztek az ország katolikus társadalmának vezető egyéniségei, csupán Cisar bucuresti-i érsek nem jelent meg. Aradról az összes katolikus egyesületek kiküldötték képviselőiket, a Mária Kongregációk 10 tagot delegáltak a nagygyűlésre, míg a többi egyesületek egy-két taggal képviseltették magukat.

A várad-olaszi templomban vasárnap reggel a nők közös szentáldozása folyt le, míg ugyanakkor a Szent László-templomban Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök mondott ünnepi misét. Tíz órakor a Székesegyházban dr. Pacha Ágoston celebrálta fényes segédlettel a szentmisét. A nagygyűlés 11 órakor vette kezdetét a püspöki palota parkjában. Majláth püspök mint elnök megnyitotta az ülést, majd Czifra Kálmán a katolikus együttérzésről beszélt. Lestyán Endre dr. pápai prelátus az iskoláról és a katolikus sajtóról, dr. Szalay Mátyás sepsiszentgyörgyi plébános pedig a szeretetről beszélt. Majláth gróf szavai már bezárták az ülést, amikor a jelenlevők spontán megnyilvánult óhajára a váratlanul megérkezett Mécs László premontrei költő-pap szavalt a „Szegény emberek” című megrázó hatású költeményét. Mécs Lászlót percekig ünnepelte a megjelentek tömege.

Délután 3 órakor a „Bihari Lányok” tartották értekezletüket az orsolya nővérek zárdájának dísztermében. Az ülésen Fiedler püs-

Anglia közbelép a német-francia tárgyalások higgadtságának biztosítása érdekében

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” jelentése szerint MacDonalld miniszterelnök és Sir John Simon külügyminiszter a hét végén megvitatták a francia válasz következtében előállott politikai helyzetet. Egyelőre még bizonytalan, hogy a francia kormány a német kormányhoz küldött válaszárol mikor fejt ki az angol kormány a véleményét, ellenben abban az esetben, ha a franciák válasza a német-francia tárgyalások fonalát valóban eltérte, akkor Anglia parancsoló szükségességnek s kötelességnek fogja érezni azt, hogy közbelépjen és hogy megakadályozza azt, hogy Németország ne vegyen részt a leszerelési konferencián. Németország igényének jogossága elvitathatatlan és a német egyenjogúság elismerése nagyot lendítene a békés közzeledésen. Ugyanakkor Németország előtti kategorikusan le kell szegyezni azt, hogy a leszerelési értekezlet végső céljában az általános fegyverkezés leszállítását fogja szolgálni. Az angol közvélemény Herriot tegnapi beszédét biztató reménységárnak tartja azon az uton, amely a békés megoldásokhoz vezet.

O Ujra Viner az USA tenniszbajnoka, a döntőben a francia Cocher 6:4, 6:4, 6:4 arányban verte.

O Az amatőr bajnokság során nehezen győzött az FTC. Eredmények: FTC—33 FC 2:1. — PSC—FVSK 0:0.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, nevégy utánzatokat!

pök elnökölt, akinek meleghangu megnyitója után Flóra nővér és Szöke Mária tanítónő mondtak szépen felépített beszédeket. Az értekezletet magyar ruhás lányok tüzes toborzója zárta le.

Az orsolya-nővérek kertjében a *Katolikus Népszövetség* tartotta ülését ezután Balázs Árpád pápai prelátus elnökletével. Az elnök megnyitója után dr. Faragó Ferenc teológiai tanár mondott hatásos beszédet, melyre a válasz Bethlen György grófné indítványa volt, aki a szegény gyermekek felruházására vonatkozólag fejtette ki életképes tervét. Majd Csathary Adél missziós-nővér beszédével az ülés véget ért. A Katolikus Körben sajtóértekezlet volt, amelyen Gaálffy Sándor plébános a katolikus sajtóról beszélt. Impozáns körmenet zárta be az ünnepségeket, méltó befejezésül.

FILM KÖZLÖNY

A Cseka karmaiban Sajtóbemutató a Central-moziban

Az orosz tárgyú filmek ugyszólván napirinden vannak nálunk, mint mindenütt, ahová a hangosfilm eljutott. Egyik legsikeresebb, legközkedveltebb filmtéma az orosz miliók levegője, azonban mindeddig csupán olyan filmdrámának lehettünk nézői és hallgatói, amely legalább 15 esztendő távlatból mutatta be a letűnt cári Oroszország háborus vagy háboru előtti életét, ismert figuráit vagy névtelen hőseit... A „Cseka karmaiban” az első olyan tárgyú film, amely ha nem is a jelenben, de a közelmúltban játszódik le orosz földön, orosz levegőben. Az új kormányzat tulkapásait, a népi hihetetlen nagy nyomorát és az ifjúságnak minden nevelés nélkül való felszperedését mutatja be ez az amerikai film, természetesen egy kis amerikai szentimentalizmussal aláfestve.

A történet tulajdonképpen Párisban kezdődik, ahol hősiünk az emigránsok kis társaságának, mondhatnánk szövetségének tagja. Ez a fanatikus társaság a haza megmentését tervezi, amelynek utjában áll „X. elvtárs”, a kegyetlen autokrata, a bolsevizmus szellemének megtestesítője. A titokzatos „X. elvtárs” halálát határozzák el az elkeseredett emigránsok s a tett végrehajtójául fiatal hősiünk ajánlkozik, aki feleségét és kislát akarja viszontlátni Moszkvában. Haza is utazik az összeesküvők névsorával a zsebében. Ez a névsor okozza aztán a bonyodalmat, amely drámai fináléhoz vezet. A hamisítatlan amerikai happy-end azért nem marad el, ez már velejárója a sikernek. A férfi-főszerepet Neil Hamilton játssa, e rokon-szenves, férfias és csinos fiatal amerikai színész, akit mint Norma Shearer-partnerét ismertünk és kedveltünk meg. Az önfeláldozó feleség és anya szerepében Kay Johnson nyújt kielégítőt. Nagyon kedves, megnyerő a gyermekfőszereplő és általában a „gyermeknek tanácsa”-nak kis szövetsége. Lendületteljes kísérezene festi alá a párbeszédeket és nagy jeleneteket és emeli a film értékét.

O Uj magyar uszókordok. Budapestről jelentik: A MUSZ bajnoki uszóversenyén több új rekordot értek el a versenyzők. 200 m. ifj. hölgy, melluszó bajnok: 1. Antal Kató (Hódmezővásárhely) 3 p. 29 mp. délker. rek. 400 m. hölgy gyorsuszó bajnok: 1. Tóth Ilonka. MUE 6 p. 14.4 mp., orsz. rek. 400 m. ifj. bajn.: 1. Lengyel (Kaposvár) 5 p. 17.6 mp.

O A budapesti MAC Csurgay-dijas ifjusági atl. versenye. 100 m.: 1. Lindner Beac 11.2 mp. 110 m. gát: 1. Csató, MAC 16.3 mp. Diszkoszvetés: 1. Remete, UTE 40.70 m. Távolugrás: 1. Dusnoky, MAC 683 cm. 2. Csató, MAC 679 cm. 3. Vajda, FTC 675 cm. Pontversenyben: 1. MAC 31 p. 2. UTE 22 p. 3. BBTE 17 pont.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Memorandumban kéri a legújabb deviza-rendelet visszavonását az aradi pénzüzetek

A tárgyilagos szerkesztésű memorandumot már el is küldötték Bucurestibe. Rövidesen változás várható az eddigi devizarendszerben

Az a mozgalom, amely a legújabb kiadott devizarendelet visszavonását célozza, egyre szélesebb hullámokat vet és ebbe az akcióba most már bekapcsolódott Arad is, amennyiben az aradi pénzüzetek és bankfiókok közös memorandumot intéztek a Banca Nationala kormányzójához és ebben a sérelmes rendelet visszavonását kéri.

A rendelet — amelyről az Aradi Közlöny már ismételtelen részletesen beszámolt — mint ismeretes, megvonja a bankoktól azt az autorizációt, hogy devizákat vásárolhassanak és arra kötelezi az exportőket, valamint mindazokat, akik devizákkal rendelkeznek, hogy azokat a Banca Nationalának adják el. Devizavásárlásokat ezentul tehát csak a Banca Nationala eszközölhet, a pénzüzetek pedig éppen úgy, mint az exportőrök, kötelesek teljes devizakészletüket beszoállgatni a Banca Nationalához. Mint már vázoltuk, a rendelet egyik legnagyobb hibája az hogy addig, amíg a magánbankok a devizák ellenértékét az exportőröknek azonnal kiszolgáltatták, a Banca Nationala ezt az ellenértéket csak a csekkek honorálása után, vagy átutalás esetén csak akkor fizeti ki, miután az összeget már a Banca Nationala számlájára írták. Ez pedig — tekintettel arra, hogy a devizákkal kapcsolatban csak külföldről lehet szó — két-három hetet is igénybe vesz.

Vasárnapi lapszámunkban megemlékeztünk arról, hogy a sérelmes rendelet ügyében a galati-i és brailai exportőrök tiltakozó gyűlést tartottak és hogy a galati-i és brailai pénzüzetek a rendelet következtében beszüntetik a gabonaexport finanszírozását, vagyis nem hajlandók ezentul leszámítani az exportőrök fuvarleveleit.

Az új devizarendelet elleni mozgalomba tehát most az aradi pénzüzetek és bankfiókok is bekapcsolódtak és az ügyben memorandumot küldtek Anghelcsunak, a Banca Nationala kormányzójának.

Az aradi pénzüzetek memorandumuma mindenképp a rendeletnek azzal az intézkedésével foglalkozik, hogy a bankoknak be kell szolgáltatni devizakészleteiket a Banca Nationalához. A memorandum rávilágít arra, hogy az aradi pénzüzeteknél deviza- és idegen valuta-betétek is nyernek elhelyezést és ezeknek beszoállgatása könnyen nagy veszteségeket

okozhatna a pénzüzeteknek. Ezt egyébként egy példa jobban megvilágítja: Előfordulhat, hogy a pénzüzetek beszoállgatják effektív dollárban és Newyork-devizában lévő betétjeiket, amelyeknek ma 167 és fél a hivatalos árfolyama. Megtörténhetik, hogy külföldi viszonylatban a dollár árfolyama változik és ennek folyományaképpen Romániában a dollár árfolyama 173—174-re emelkedik. Ugyanekkor pedig megjelenik a betétes a bank pénztáránál és deviza- vagy valuta-betétiének kifizetését kéri, ezt pedig a pénzüzet csak a Banca Nationala által megállapított hivatalos kurzus mellett eszközölheti, annál is inkább, mert deviza- és valuta-készletének beszoállgatása következtében a szóban levő összeget az említett árfolyam mellett a Banca Nationalától kell megvásárolnia. Így tehát

a pénzüzeteket effektív veszteség éri és éppen ezért azt kéri a memorandumban, hogy vonja vissza a jegybank azt az intézkedést, amelynek értelmében a pénzüzetek kötelesek deviza- és valuta-betétiüket beszoállgatni.

Azzal a rendelkezéssel kapcsolatban, hogy az exportőrök magánbankoknak nem adhatják el devizáikat, a memorandum kifejti, hogy ezáltal megszűnik az a rendszer, hogy a pénzüzetek a fuvarleveleket leszámítolják és így „előzetes kassza” nélkül az exportőrök képtelenek dolgozni, aminek következtében teljesen megbénul az export. A pénzüzetek tehát azt kéri a Banca Nationala kormányzójától, hogy engedélyezze továbbra is, hogy a magánbankok vásárolják meg az exportőröktől a befolyó devizákat, amelyeket a pénzüzetek amugy is beszoállgatnak a Banca Nationalához. A memorandumot már el is küldötték Bucurestibe és remélik, hogy az a mozgalom, amelynek az aradi memorandum csak egy láncszemét képezi, eredményhez fog vezetni és a Banca Nationala rövidesen visszavonja a rendeletet.

A jegybank aradi fiókjához egyébként még mindig nem érkezett meg a távirati intézkedés végrehajtási utasítása és ebből is arra következtetnek, hogy a jelenlegi rendszerben a közel jövőben változás áll be, amennyiben a végrehajtási utasítást már el sem küldik és az ország jelentős gazdasági faktorai kívánságának és tiltakozásának engedve, a sérelmes intézkedést visszavonják.

A magyar külügyminiszter Strezában

Uj német javaslat a gabonaeladásra -- Jövő hét végére jósolják a konferencia végét

Strezából jelentik: A bizottságok tárgyalásai, amelyek serényen folynak, előreláthatólag a jövő hét folyamán fejeződnek be. Ebben az esetben a teljes értekezlet a jövő hét végén, vagy pedig a rákövetkező hét elején ül össze. Remélik, hogy három vagy négy teljes ülés után végleg tisztázni fogják a helyzetet és konkrét határozatot hozhatnak. Az értekezlet a fenti időpontnál tovább semmiesetre sem húzódhatik, mivel a delegátusoknak 23-ára Genfben kell lenniük, ahol a meginduló ülésezéseken kell hogy résztvegyenek.

A gabonavásárló és eladó államok bizottságának ülésén egyébként Németország ma új javaslattal állott elő. Ennek értelmében alternatív módon alkalmaznák a preferenciákat és a

közös alapba való befizetés rendszerét. A mód megválasztását pedig az ügyfelekre bíznák.

Budapestről jelentik: Walkó Lajos külügyminiszter Olaszországba utazott, onnan pedig Strezába indul, ahol a konferencián résztvevő delegátusokkal tárgyal. Huszadikán a magyar külügyminiszter Genfbe utazik és résztvesz a Népszövetség 23-án kezdődő ülészakán.

A pénzügyi albizottság mai ülésén a válságos helyzetben levő adós államok delegátusai kifejtették, hogy a devizakorlátozási formák eltörlésére csak akkor kerülhet sor, ha az adós államok pénzügyi helyzetét már helyreállították. Ennek előfeltétele, hogy módosítsák a külföldi adósságok fizetéséről szóló szerződéseket. Hollandia, Olaszország, Franciaország,

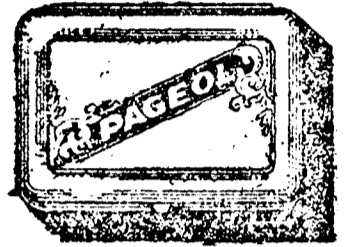
?

Titkos betegség

Nincs elegendő szavam annak az előtérletnek a visszautasítására, amely a nem szexuális, a húgybólyag és az ezzel összefüggésben lévő szervek betegségeit „titkosnak” minősíti. Ennek az álszeméremnek átkos következménye egyaránt kiszámíthatatlan, vagy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy-antiseptikumok leg-erősebbje, enyhíti a fájdalmat, megszünteti a folyást, csillapítja a prosztata gyulladást.

A PAGEOL azonnali javulást idéz elő és egyaránt erőteljes valamint döntő kezelési módszert képez.

PAGEOL

Kaphatók gyógyszerárakban és droguerákban.

Anglia és Belgium delegátusainak egybehangzó felszólalásaiból kitűnt, hogy az adós államok nem tartják illetékesnek a külföldi adósságok rendezésének ügyében a strezai konferenciát és így egyáltalában nem szólhatnak bele az illető államok és kötvénytulajdonosok szerződésibe. Az adós államok szívesen fizetnek, amint a viszonyok javulnak, a stabilizációs alapot pénzügyi helyzetük alátámasztására használhatják fel.

Teleszky magyar delegátus a hitelező államok felszólalásaival kapcsolatban kijelentette, hogy azok nem mutatnak elég megértést az adós államok válságos helyzete iránt, amely különleges orvoslást igényel. Az adófizetők súlyos megterhelése végül is társadalmi zavargásokra fog vezetni. Berger német delegátus szintén bejelentette, hogy Németország, mint az adós államok egyike, nem vehet részt a pénzügyi talpraállítást célzó műveletekben.

= Aradi Mezőgazdák Kereskedelmi Rt. cégnél Gh. Ionescu-Sisesti igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte és helyébe bejegyezte Kardos Jenőt. A felügyelőbizottság elnökének Lengyel Bélát választották meg.

= Weisz Siegfried Brutarie si Coletarie S. P. A. aradi céget a törvényszék bejegyezte. Részvénytőke 500.000 lej, amely 100 darab 5 ezer lejevértékű részvényből áll. A részvénytőkéből 350.000 lej a Weisz Siegfried-cég apportja. Az igazgatóság tagjai: Weisz Siegfried, Weisz Siegfriedné és Zelinger Jakab.

— A „Consum” új számában dr. Gratz Gusztáv ny. magyar pénzügyminiszter felállítja a strezai konferencia horoszkopját és részletesen nyilatkozik a konferencia várható eredményéről. A romániai fatermelés mai helyzetéről és jövő perspektíváiról kezd nagy érdeklődésre számot tartható cikksorozatot Márkus Tibor, a romániai faipar helyzetének egyik legkitűnőbb ismerője. Beszámol a „Consum” a nemzetközi tőzsdei helyzetről és adatokkal támasztja alá azt az álláspontot, hogy a válság mélypontján tul vagyunk. Két-százötvenhat kartelljegyzmény működik Magyarországon, úgy, hogy minden harmincezer lélekre esik egy kartell. Uj konverziós törvény alkotását követeli a Solidaritatea. A kényszerfelszámolást a csődön belüli likvidáció intézményével helyettesíti a kényszerjegyzményi törvényt módosító új tervezet. Közli a „Consum” a legújabb közmunkákat és közszállításokat, gabonapiaci helyzet ismertetését, a fizetésképtelenségeket, cégbejegyzéseket. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
föld.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —
KEDD, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Motcol zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Rádiózenekar. 21.45. Munteanu énekes. 22.15. Rádiózenekar. — Budapest I. 11.15. Az I. honvédegyalozeszed zenekarának hangversenye. 1.15. A rádió ifjusági félórása. 2. Déli harangszó. 2.05. Hangverseny. 6. „A magyar nép eredete fűm tudós megvilágításában“. Bán Aladár dr. előadása. 7. 36. Rácz Laci és cigányzenekarának hangversenye. 8. „A véleményről a közvéleményig“. 8.30. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. 9.45. Francia nyelvoktatás (Garzó Miklós dr.) 10. Szimfonikusok hangversenye. 11.10. Gramofon. 17.20. Padilla Rolly operettekéből énekel. 19.30. Híres operaáriák. Gramofon. 21.40. Szimfonikusok hangversenye. 23.20. Zene- és énekfelvételek pirgramofonon. Utána: Ritkán látszott Strauss Jánosművek a Seidel-zenekar előadásában. — Belgrád. 13. Rádiózenekar. 14.05. Gramofon. 18. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 21.30. Népdalok. 22. Gramofon. 22.30. Záró. Utána: Cigányzene. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Cigányzene. 15.30. Gramofon. 16.30. Táncczene. 17.30. Gramofon. 21. Rádiózenekar. — Milano. 19. Könnyű zene. 21. Könnyű zene. 21.20. Trészt: Ötös. 21.30. Gramofon. Utána: Operett. — Pozsony. 12. Morava. 12.30. Prága. 13.05. Gramofon. 16.30. Rádió-

zenekar. 20. Gramofon. Utána: Cigányzene az Erzsébet-kávéházból. — Prága. 8.15. Zene ébresztő 13. Gramofon. 14.15. Gramofon. 21.35. Orosz trió. 22.50. Roda-Roda szkeccs. 23. Rádiózenekar. Utána: Gramofon. — Róma. 19.30. Zenekari- és énekkhangverseny. SZERDA, SZEPTEMBER 14.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon 18. DL-nicu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Nicolescu Bassu operaénekes. 21.20. Rádiózenekar szimfonikus hangversenye. — Budapest I. 11.15. Hangverseny. 2. Déli harangszó. 2.05. Lakatos Gyula és Vince cigányzenekarának hangversenye. 5.30. Morse-tanfolyam. 6. Gramofonhangverseny. 7.45. „Ami már elfelejtettünk és amit még nem tudunk“. 8.15. A Szikla dupla férfivartott hangversenye. 9. Olasz nyelvoktatás. (Galerani Bonaventura). 9.30. „Mussolini Rómája“. Miklós Elemér előadása. 10. A bécsi hegdüverseny magyar győztesének hangversenye 11.45. Guttenberg György szalon- és jazz-zenekarának hangversenye. 1. Cigányzenekar hangversenye. — Bécs. 13.30. A Silving-négyes hangversenye. 14.40. Paderevszkij gramofonlemez. 15.10. Gramofon. 22.05. Korngold-jazz. Kober György énekével. 23.45. Rosé-négyes. Utána: Szórakoztató zene. Gramofon. — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 18. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 21.30. Táncczene. 22.30. Ljubljana. Utána: Szórakoztató zene. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 15.35. Gramofon. 16.30. Táncczene. 20.40. Rádiózenekar. — Lemberg. 20. Magyar népdalok. Utána: Goldmark-hangverseny. — Milano. 21. Könnyű zene. 21.20. Ötös. 21.30. Gramofon. 22.30. Saint-Saens: Sámson és Delila. — Mor. Ostrava. 12. Katonazene. 20.40. Gramofon. 21. Keringők.

NYILTTÉR.

E novat alatt közöltékést nem vállalnak felelősséget.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az Éles L. cég-től kiléptem és a

„Coloniale“ fűszer engros- és detail-üzletet (Str. Bratianu 4., főposta mellett, telefon 405.) mint társtulajdonos fogom tovább vezetni. Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását.

Tisztelettel:

3037

Fülöp János.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik megboldogult feleségem

Deák Mihályné

szül. Riedl Katalin

temetésén résztvettek, ravatalát virággal elhalmozták és részvétüket kifejezték, ezúton mondok hálás köszönetet. 3008

A gyászoló
Deák-család.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ONDOLALÓ és MANIKÜRÖZŐNÖT, ondoláló férfit és férfitodrász segédeket, elsőrendű munkaerőt alkalmaz Pirokyszalon, v. Hunyadi-u. 2. 8042

Jómegjelenésű, agilis akvizitőr külső munkára felvétetik.

Cimeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérünk.

LAKÁS.

8 SZOBAS magánházat keresek bérbe november 1-ére a v. Választó-úca közép környékén. Lehet esetleg olyan is, ahol még egy lakó van. Cimeket „November 1.“ jellegre az Aradi Közlöny kiadó-jába kérem leadni.

KÜLONBEJARATU butorozott szoba teljes ellátással kiadó. Cim: v. Batthyány-úca 31., földszint jobbra. 8088

BERBEADO modern 3 vagy 5 szobás lakás elutazás miatt olcsó bérért. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 8040

KÜLONBEJARATU butorozott szoba szobáknak fürdőszoba és szonora-használattal belváros szívében kiadó. — Érdeklődni „Havi 1000“ jeligen az Aradi Közlöny kiadó-jában lehet.

ELEGANSAN butorozott teljesen különbejaratu két szoba azonnala olcsón kiadó. Str. Ghiba Birta (Varjassy József-úca) 9. szám alatt. 2979

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

KÉTSZOBA, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

Gazdálkodásra

felszerelt, tüzelteliséggel és nagy udvarral bíró ház kiadó, v. eladó.

Érdeklődni lehet: **Steiner**, Str. Popa J. Rusu 8. (Lujza-úca). 8023

VÉTELES ELADÁS.

EGY JÓKARBAN levő 6 hengeres, csukott személyautó, jó gumikkal olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2945

RAZOLKÉSZÍTŐK, Baryum sulfid fehér 80% kg.-ja 50 Lej. Mihályi gyógyszer-tár, Oradea. 280

RLADÓ faragott állólámpa és filét asztalterítő. Calea Saguna 97. (volt Varjassy Lajos-úca) 3043

GUMMICSÖVEI kertloosolásra, 25-30 folyóméter, kitérő állapotban, keresek, ármegejelölését kérem. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitérő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Őszi ruhákat és kabátokat

legszébben fest, tisztit, valamint gallérokat legolcsóbban kényes KNAPP modernül berendezett válla a 12 v. Weitzer J.-u 11. — v. Magyar-u. 10.

3 DARAB VASKERETŰ ABLAK és 2 ajtó tokkal, olcsón eladó. Ujmikolaka, Szilágyi-vendéglő. 3044

PIANINO, mahagóni, bécsi gyártmány olcsón eladó Weinberger, Arad. Str. Mocioni 17. hátul az udvarban 3015

ANTIK KERDENC, intarsziás antik szekrények, vitrinek, Biedermayer székek, komód asztalok, székek, festmények, részagy, ékszerszek, dísz tárgyak, szobaberedendezések, faragott szalon, perzsaszőnyegek, írástasztalok, ágyak, szőnyegek, komplett Jókay, perzsabundák, silkín bunda, gázrezsó, hegedűk, zongorák, file storeok, függönyök, dísz tárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-úca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

HASZNALT, kitérő állapotban levő bicikli jó gumikkal, megvételre korestatik. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 100

SÜRGÖSEN KERESSEK ebédlőbe való keleti perzsaszőnyeget, összekötő perzsákat s különböző gyári szőnyeget, komplett 12 személyes ezüst evőkészletet, antik és modern butorokat, ezüst tálcákat s különböző ezüst tárgyakat, figurális porcellánokat, bördöndöket, Biedermayer ebédlőt stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ú.) Neuman-palota. 1000

Műlábak,

műkezek, valamint Orthopéd készülékek. lúdtalpbetétek. sérvkötők és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.

Prima héjjas diót

nagyobb mennyiségben veszek. Ajánlatot „PRIMA“ jellegre az 8038 Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

JÓ ALLAPOTBAN levő fürdőszoba porcellán mosdó megvételre korestatik. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Motorok

100 HP. Diesel, 55 és 85 HP. Szívógáz, 30 és 12 HP. Nyersolaj, 80, 25 és 20 HP. Petróteum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó Friedrich Testvérek, Temesvár.

Olcsó áruk

mellett szép és jó szórmeszükségeleket Zimmermann Sándor szücsnél, v. Eütvös-u. 5., szeresheti be. Ugyanott szormejavítások és alakítások olcsón eszközöltetnek. 2790

Paladics György

asztalos-mester készít. épület, butort és berendezéseket feltűnő olcsó áron. Arad, Str. Ghiba Birta 16. v. Varjassy József-úca.)

OKTATÁS.

Magántanulókat

külföldi magánvizsgálatra felelőséggel vállal: Steiner tanár, Str. Popa J. Rusu 8. volt Lujza-úca). 8024

KÜLÖNFELFK.

Sárlea Petru fruntas

katonai igazolványát elvesztette, kéri a becsületes megtalálót, jutalom ellenében adja le Str. Remus (volt Virág-úca) 8. alatt.

Apróhirdetések

INGATLAN.

ELSŐRENDÜ ÉPÍTÉSI TELKEK BELVARO-BAN volt Erzsébet és Apponyi-köruton. elad. k. Bővebbet: STEINER JOZSEF építészeti Iroda, Str. Greceanu No. 5. 2949

ELADO adómentes ház modern lakásokkal. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8041

ÜZLETEK

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó, Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Beraktározást

nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bulev. Regina Maria 9. szám.

A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitünő házikoszt.

Ma, kedden halászlé, lángos Lovasberényinél.

Allandóan rendelhető marosi élő halból társaságok részére **halászlé.**

OLCSÓ ISKOLA-HÉT

Az iskolai év kezdetén a tanulók szükségleteiket legjobban az alanti cégeknél szerezhetik be

A segesvári szövetyár vezérképviselője

Szövetraktár,
Bélésárak és szabókellékek

Vajda Béla

Bulev. REGINA MARIA.

Iskola-táskák, bőrből és vászonból, aktatáskák nagyban és kicsinyben, nagyválasztékban:

Kramarovics-nál

volt Szabadság-tér 3. 2893

Depot a segesvári szövetyártól!

Posztóáruház

Bélésárak és szabó-kellékek.

S. MORVAY

ARAD, Str. Eminescu 24-26.
(volt Deák Ferenc-ucca.) 2455

Legujabb női és férfi őszi szövetek beérkeztek

Nagy választék diák egyenruha szövetekben

L. SCHUTZ posztóáruház

Str. Eminescu 2. sz.
a Városi kávéházzal szemben

Iskola- és aktatáska

legolcsóbb árban kapható

Jäger Vilmos

bőröndösnél,
volt Kossuth-ucca 4. szám.

ACONIU

Cipő

Olcsó

Nagyzerű

Ideális

Utolérhetően

Iskolai és gyermekecipők nagy választékban érkezték, ugyszintén bucaresti új modellek. Diákoknak kedvezmény. Str. Bratianu, Minorita-palota.

ALAPITVA 1876.

TELEFON: 126.

BLOCH H.

papirkereskedés, könyvnyomda

Legolcsóbb bevásárlási forrás mindennemű írószerek és iskolai felszerelésekben. Iskolai cikkekben különlegességek. Iskolatáskák minden minőségben. Töltőtollak és zsebcseruzák nagy választékban.

Fényképezőgépek és fotocikkek nagyraktára.

Öltöny,

Trenc-coat,

télikabát, bőrkabát,

isk. öltönyök,

előírás szerint.

Minden darab saját készítmény.

Nem gyári munka.

MUZSAY-

NAL,

színházzal szemben.

A legjobb gyártmányú órák, ékszerek, arany jeggyűrűk, a legprecízebb óra- és ékszer-javítások előnyös áron

Csáky János órás-ékszerésznél

ARAD, a Lutheránus templommal szemben

Készpénzért olcsóbban vásárolhatunk! Selyem harisnya hibátlan 35 lej. 16l. Bemberg selyem harisnya hibátlan 58 lej. Cérna harisnya 24 lej. Gyermekek patent harisnya 9 lej. — Férfi harisnyák 12 lej. Cérna zokni 22 lej. Gyermekek szvetterek 45 lej. Női és férfi szvetterek 68 lej. Női lélekmolegító ujas 38 lej. Női keztyük 25 lej. 6l.

Bogyó A. Str. Eminescu, Corso-mozi mellett.

Foto Central ARAD,

Str. Bratianu 13. Főpostával szemben.

Fényképezőgépek, lemezek, pack és rollfilmek, albumok, vegyszerek, állandóan friss raktár. — Gyűjtő bűtyögek nagy választékban. — Vidékre gyors, pontos kiszolgálás.

„METEOR” könyv-, papir- és kegyeszer-üzlet

A katolikus zárdában szükséges tankönyvek, füzetek, rajzeszközök és írószerek a legolcsóbb áron. Templomi kegyeszerek nagy választékban. Str. Bratianu (Weitzer-u.)

Az összes elemi és középiskolákban szükséges tankönyvek, füzetek és írószerek

legolcsóbb beszerzési forrása

LIBRARIA CONCORDIA, GH. MUNTEANU,

Strada Eminescu No. 10.

Iskola idényre gyermekharisnya, kézimunka, gyapjufonal nagy választék, olcsó árban:

Weisz és Benjámín-cég

Bulev. Re. Maria 8. iskolai részére külön kedvezmény